

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kartal Nagyközség Önkormányzata

2014

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	70
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	74
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	75
Jövőképünk.....	77
1. Az intézkedési területek részletes kifejtése	78
A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	78
Gyermekek esélyegyenlősége.....	83
Nők esélyegyenlősége.....	89
Idősek esélyegyenlősége	94
Fogyatékosok esélyegyenlősége	99
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	104
3. Megvalósítás.....	105
A megvalósítás előkészítése	105
A megvalósítás folyamata	105
Monitoring és visszacsatolás	107
Nyilvánosság	107
Érvényesülés, módosítás	108
4. Elfogadás módja és dátuma.....	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Kartal Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kartal nevének eredete ótörök szóra vezethető vissza, jelentése magyarul sas. Címerünkben az aranyszínű sas alatt, a pajzstükör alsó harmadában a község földrajzi fekvésére utaló, dombságot jelképező hullámos sáv zöld színű. A fölötté levő kék mező az eget jelképezi. A sas mellkasán levő háromszögletű pajzs nyolcszor vágott, négy vörös és négy ezüst sávból áll, mely utalás a magyar címer hasonló ábrázolására és egyúttal a magyar nemzethez való tartozásra.

A 10. században a Kurszán-Kartal nemzetség központja volt a terület. Ennek a nemzetségnek a neve őrződött meg mindmáig Kartal község nevében. Első középkori okleveles említése 1263-ból való. Akkoriban Kurthol néven említik a falut. A 13. században a tatárok feldúlták a falut, de lakosai visszatelepültek. A török megszállás első évtizedeiben lakott hely maradt a község. A tizenötéves háború idején elnéptelenedett és pusztá maradt egészen a 18. század végéig. Gróf Grassalkovich Antal 1784-től Pest, Heves és Nógrád vármegyei települések lakóival újraterelítette a széles határú pusztát. Grassalkovich ideje alatt magtárak, gazdasági épületek, vendégfogadó, tiszti lakások és kunyhók épültek, házhelyeket mértek ki. A 19. század első felére már három majorság épült ki. 1848-ban a birtokot báró Schossberger Henrik vásárolta meg, aki jelentős mezőgazdasági nagyüzemet létesített. A jobb teherszállítás érdekében keskeny nyomtávú vasútvonallal kötötték össze gazdaságuk központját az aszódi vasútállomással. Befolyással volt a település fejlődésére br. Podmaniczky Géza is, aki az akkori kiskartali birtokán csillagvizsgálót létesített, 35000 kötetes könyvtárat létesített. A lakosság és a lakóházak száma a 19. században gyorsan gyarapodott. A lakosság 88 %-a mezőgazdaságból élt. Az I. világháború után, az alapvetően mezőgazdasággal foglalkozó faluban jelentős volt a munkanélküliség. 1925 és 1930 között a születéshez viszonyított természetes szaporulat átlagosan évi 47,4 % volt. Ez maga után vonta egy új iskola létesítését. Ebben az időszakban fejlődésnek indult a település. A II. világháború pontot tesz a fejlődés végére. Súlyos károkat szenvedett a falu. A Schossberger uradalom helyén a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tangazdaságát építették ki. Sokan a helyi termelőszövetkezetben találtak munkát, ahol a földművelés és állattenyésztés mellett ipari melléküzemágakat is működtettek.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Sokan a környékbeli nagyobb településeken és főleg Budapesten napi és heti ingázóként dolgoztak. A község infrastrukturális szempontból fejlődésnek indult, a kedvező feltételek népességnövekedést eredményeztek 1960 és 1964 között. A 70-es, 80-as években is jellemző maradt a magas gyermekszületési arány okozta népességszaporodás. Folyamatosan javult a közművesítés aránya. 1980 és 1990 között tovább javultak a komfort ellátottsági arányok. A rendszerváltás után is folytatódott a fejlődés. A község teljes hosszában, Aszódig kerékpárutat létesítettek. Minden belterületi út aszfaltburkolatot kapott. A gáz programba Kartal is bekapcsolódott. Modernizálták a telefonhálózatot.

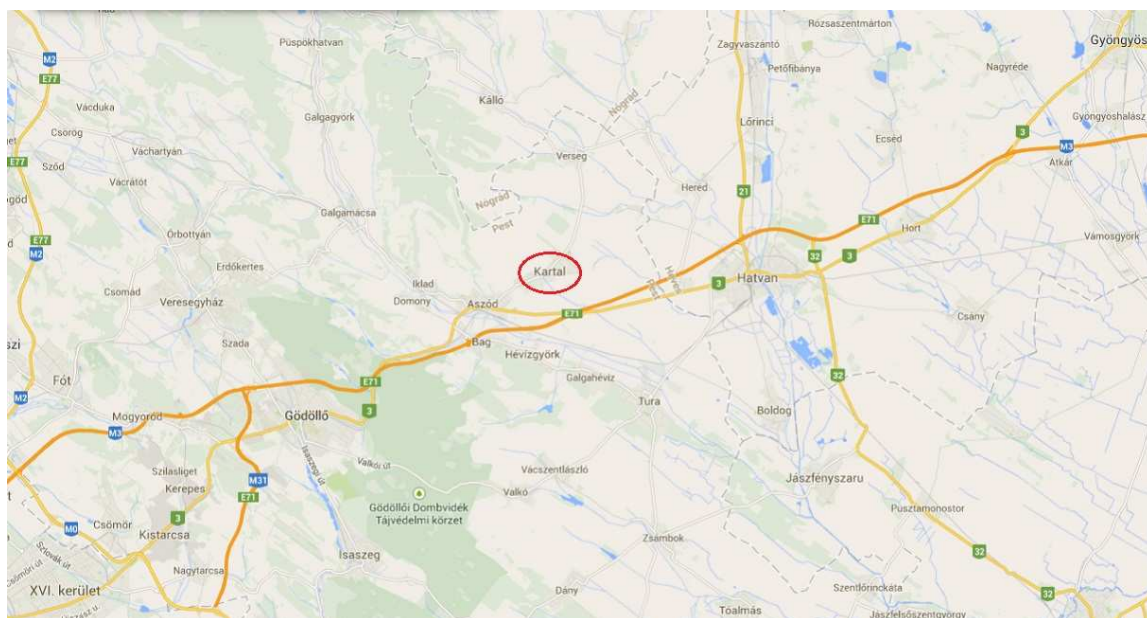
A település központi részén elhelyezkedő egykori tó helyére üzletsor épült. Renoválták a középületeket. Több szobrot és emlékművet állítottak a községben. Új ravatalozó épült, a település temetőjét felújították. Jelentős mértékű fejlesztések történtek a településen: szennyvízcsatorna hálózat kiépítése a település 100 %-án, 6 lakásos szociális bérlakás építése, 3. óvoda ujjá építése, Rákóczi utcai óvoda tetőtér beépítése, alsó tagozatos iskola felújítása /ablakcsere, hőszigetelés, burkolatok cseréje/. „Mária” iskola felújítása, felső tagozatos iskola felújítása, bővítése. 2007. évben megépült az 500 férőhelyes kartali sportcsarnok. Az elmúlt években megvalósult Európai Unió projektjei: óvoda, iskola akadálymentesítése, polgármesteri hivatal felújítása, szabadtéri színpad építése, új bölcsőde építése passzívház közeli energiatakarékos formában.

Jelenlegi beruházások a településen: ebben az évben fejeződik be a Könyves Kálmán Általános Iskolában napelemes rendszer telepítése. 180 db energiatakarékos lámpatest csere történt a településen. Folyamatban van a Polgármesteri Hivatalba történő új számítógépek beszerzése. Pályázat értékelését követően megkezdődik a központi óvoda alsó része nyílászáróinak cseréje, a központi fűtés korszerűsítése valamint külső hőszigetelése.

Jövőbeli tervek: a nem megfelelően működő szennyvíztisztító telep helyett új építése. A pályázat pozitív elbírálásban részesült. 2014. évben várhatóan megkezdődnek a munkálatok.

Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, kiépítése.

További tervek a várható pályázatok és önerő függvényében alakulnak, mivel az önkormányzatnak csak a működésre van elég pénze.

Kartal Pest Megye keleti határán fekszik. Közigazgatási határát Hatvan, Kálló, Verseg, Aszód, Kerekharaszt, Hévízgyörk, Galgahévíz községek alkotják. Nógrád és Heves megyékkel határos. Legközelebbi városok: Gödöllő, Dunakeszi, Hatvan, valamint távolabbi: Vác, Pásztó, Gyöngyös, valamint Budapestnek az M3-as bevezető szakasza.

Budapest, valamint az előbbieken említett települések kedvező elérése különösen fontos, hiszen mind a munkahelyek, mind az ott található intézmények tekintetében meghatározó jelentőségűek. Az ország minden irányából jól megközelíthető a település. Helyben a munkalehetőség eléggé korlátozott, ezért jelentős az ingázók aránya. Községben nagyobb gyár, üzem nem működik. A fővárosba és a városokba bejáró diákokra és dolgozókra tekintettel a buszjáratok sűrűn közlekednek. Az ingázók szállításában fontos szerepet játszanak a térség nagyvállalatai által üzemeltetett különjáratok is, melyek saját munkavállalóik közlekedését biztosítják. Vasúti közlekedés a szomszédos Aszód városból érhető el. Vasúthálózata által biztosított a közlekedés Budapest-Miskolc vasúti fővonalon, illetve Galgamácsán keresztül Vác és Balassagyarmat felé.

A település 1 bölcsődével, 2 óvodával, 2 általános iskolával, 4 orvosi rendelővel, művelődési házzal, könyvtárral rendelkezik. Közoktatási intézményeink a környékbeli településekről is fogadnak gyermekeket.

A településen a háziorvosi, gyermekorvosi, valamint a fogorvosi ellátás biztosított. Az orvosi ügyelet hétköznapiokon délután 16 órától másnap reggel 8 óráig fogadja a sürgős ellátásra szoruló betegeket. A lakosok számára a szakorvosi ellátás Aszódon, a fekvőbeteg ellátás Kistarcsán, Hatvanban biztosított. Községben a védőnők kettő körzetben látják el a gyermekeket.

Településünk képekben:

Bölcsőde

Templom

Óvoda

Polgármesteri hivatal

Általános iskola felső tagozat

Sportcsarnok

Általános iskola alsó tagozat

Baptista imaház

Lakónépesség száma az év végén:

	lakónépesség
2007 (fő)	5937 fő
2008 (fő)	5923 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,76 %
2009 (fő)	5911 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,79 %
2010 (fő)	5892 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,67 %
2011 (fő)	5888 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,93 %
2012 (fő)	5617 fő
Lakónépesség számának változása (%)	95,39 %

Lakónépesség alatt az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma értendő.

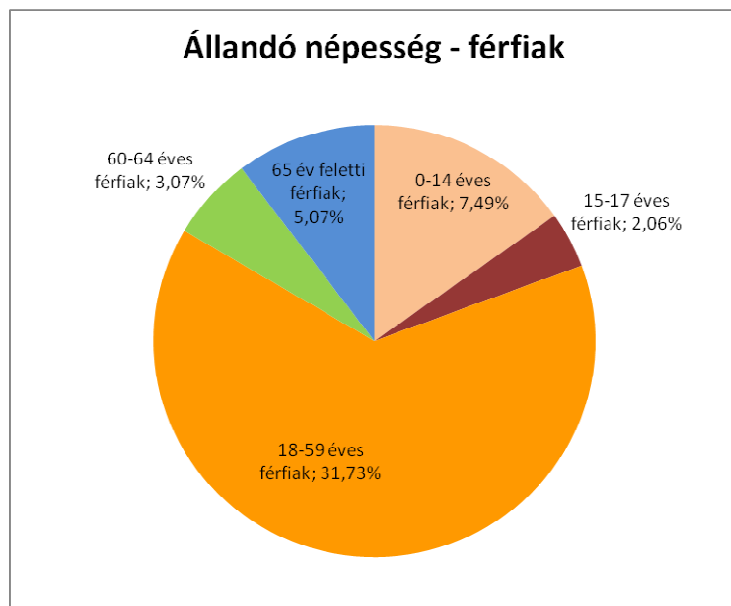
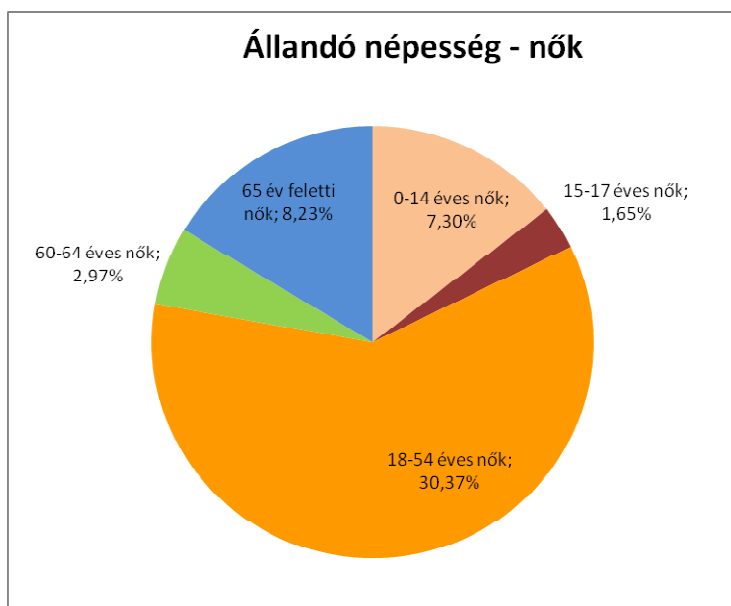
Településünk lakónépesség száma folyamatosan csökken. 2007. évben 5937 fő volt, 2012. évben 5617 főre csökkent. Mindezzel szoros összefüggésben van, hogy az élve születések száma folyamatosan kevesebb a halálozások számánál.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	2959	2895	5854	51%	49%
0-2 évesek			170		
0-14 éves	428	439	867	49%	51%
15-17 éves	97	121	218	44%	56%
18-59 éves	1778	1858	3636	49%	51%
60-64 éves	174	180	354	49%	51%
65 év feletti	482	297	779	62%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A grafikon mutatja, hogy minden korosztály esetében a férfiak többen vannak, mint a nők, kivéve a 65. év felettieket. A 65 év feletti nők száma 482 fő, férfiak száma 297 fő.

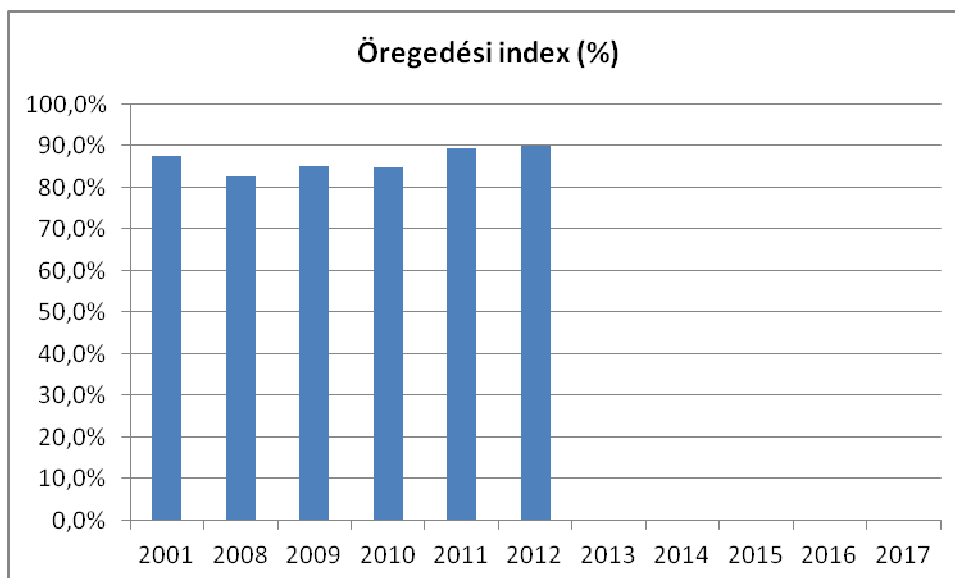

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	978	1118	87,5%
2008	788	953	82,7%
2009	789	929	84,9%
2010	776	916	84,7%
2011	791	885	89,4%
2012	779	867	89,9%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány fő 65 éven felüli személy jut. Ez az index megmutatja, hogy a település népességére mi a jellemző. Amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14. év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. A táblázat alapján megállapítható, hogy településünkön az öregedési index 100 alatt van. Ez azt jelenti, hogy Kartal fiatalodó szerkezetű település, mindezt figyelembe véve a gyerekek fokozottabb ellátására van szükség.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	143	154	-11
2009	105	73	32
2010	95	95	0
2011	96	92	4
2012	78	95	-17

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fenti táblázat a település vonzerejét mutatja. Pozitív egyenleg esetén az odaköltözés, negatív esetén az elvándorlás a jellemző. 2008. és 2012. év között az egyenleg változó.

2009. és 2011. évben a településre történő bevándorlás volt a jellemző, míg 2012. évben már az elvándorlás figyelhető meg. Fontosnak tartjuk, hogy a település vonzerejét fenntartsuk, a település lakóinak legyen miért maradniuk, valamint más településekkel szemben növekedjen Kartal vonzása.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	54	68	-14
2009	48	73	-25
2010	63	78	-15
2011	46	64	-18
2012	59	77	-18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatot elemezve láthatjuk, hogy a halálozások száma minden évben meghaladja a születések számát.

Ez a tény is befolyásolja, az elvándorlók növekvő számán felül, a lakónépesség folyamatos csökkenését.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség biztosítása Kartal Nagyközség Önkormányzatának fontos célja és küldetése is. Az esélyegyenlőség mindenkit megillet nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemzeti hovatartozásról, vallástól, családi állapottól függetlenül. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak követelmény, hanem az önkormányzat hosszú távú érdeke is. Szívesen élnek az emberek olyan településen, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetést, ahol érvényesül az egyenlő bánásmód elve, továbbá egyformán biztosított a hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Minden területen törekedni kell az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére, az esélyegyenlőség megteremtésére.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kartal település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- 13/1997. /V. 30./ szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendelet meghatározza az önkormányzat által biztosított önkormányzati támogatások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.
- 7/1994. /VI. 22./ rendelet az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletére vonatkozó egyes szabályairól rendelkezik. Tartalmazza a lakásbérlet szabályait. Összkomfortos lakás esetén 385 Ft/m²/hó, szociális helyzet alapján bérbe adott összkomfortos lakás esetén 190 Ft/m²/Ft a lakbér mértéke.
- 3/1999. /II. 13./ rendelet a közterületek használat engedélyezéséről, igénybeviteléről rendelkezik, indokolt szociális helyzet esetén felmentést biztosít a fizetés alól.
- 10/2001. /XII. 01./ rendelet az önkormányzat közművelődési feladatairól, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról. E rendelet a település lakosságának művelődési és kulturális igényeinek figyelembevételével a helyi hagyományok alapján meghatározza a Képviselő Testület által támogatott közművelődési tevékenységek körét, ellátásának módját és feltételeit.

- 20/2004. /XII. 15./ személyes gondoskodást nyújtó alapellátásokról szóló rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás formáját, igénybevétel rendjét.
- 13/2012. /XII. 31./ bölcsődei gondozási díj megállapításáról: a rendelet a gyermekjóléti alapellátáson belül bölcsődei gondozásra egységes gondozási díjat állapít meg.
- 18/1996. /XII. 20./ a helyi adókról szóló rendelet meghatározza az önkormányzat illetékességi területén bevezetett helyi adókat, adómentességet biztosít az idős embereknek, valamint a négy vagy több gyermeket nevelő szülőknek.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal kapcsolódik:

Költségvetési koncepció: a koncepció rendelkezik a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszerről, valamint az oktatás, művelődés, sport mellékletében foglaltakkal kapcsolódik az esélyegyenlőségi programunkhoz.

Szociális szolgáltatástervezési koncepció: tartalmazza a szolgáltatások működtetési, fejlesztési feladatait, az együttműködés kereteit. Kitér az egyes ellátotti csoportok speciális ellátási formáira. Meghatározásra került a szociális szolgáltatásban érvényesítendő elvek és értékek, továbbá célterületek, célcsoportok kijelölése a szociális szolgáltatások fejlesztésében.

Közüoktatási esélyegyenlőségi program: a program célja, hogy biztosítsa a településen az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét,

Településrendezési terv
Településszerkezeti terv
Településfejlesztési koncepció

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az aszódi Kistérségi Gondozási Központ /2170 Aszód, Petőfi u. 13./ keretében látja el az önkormányzat a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatokat. Biztosítja településünkön a házi segítségnyújtást, családsegítő szolgálatot, gyermekjóléti szolgálatot, továbbá nappali ellátást biztosító idősek klubját.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását –szükségeinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. 1 gondozónő látja el az idős embereket.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Nappali ellátást nyújtó intézmény az Idősek Klubja. Az idősellátás nappali formája jelenleg Aszódon működik két telephellyel. 2007-januárjától a szomszédos településekről is igénybe vehetik az idősek emberek a szolgáltatást, mely a következő:

- a) Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt.
- b) A helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervező csoportoknak,
- c) Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. /VI. 5./ EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert /TEIR/ jelöli meg.

A helyzetelemzés alapján szolgáló statisztika adatokat a TEIR adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Az adatszolgáltatásban az intézmények is segítséget nyújtottak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége is. Mélyszegénységről akkor beszélünk, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30 százaléka a 0-17 éves korosztályhoz tartozik, valamint a falusi lakókönyezet /a szegények több mint fele községekben él/. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányban mutatkozik meg. Mindezek mellett a jövedelmi és vagyoni helyzet mutatja meg legfőképpen. A mélyszegénységben élők többségénél a leszakadás tartóssá válik. A mélyszegénységben élők jövedelmét nagy részben a pénzbeli juttatások biztosítják. Utóbbi időben egyre több lakásban szünteti meg a szolgáltató közműtartozás miatt a szolgáltatást. Az alacsony jövedelmű családokat lakásfenntartási támogatással támogatjuk. A támogatás szolgáltató felé történő elutalása biztosítja azt, hogy egyéb célra ne tudja elkölteni kérelmező az összeget.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző

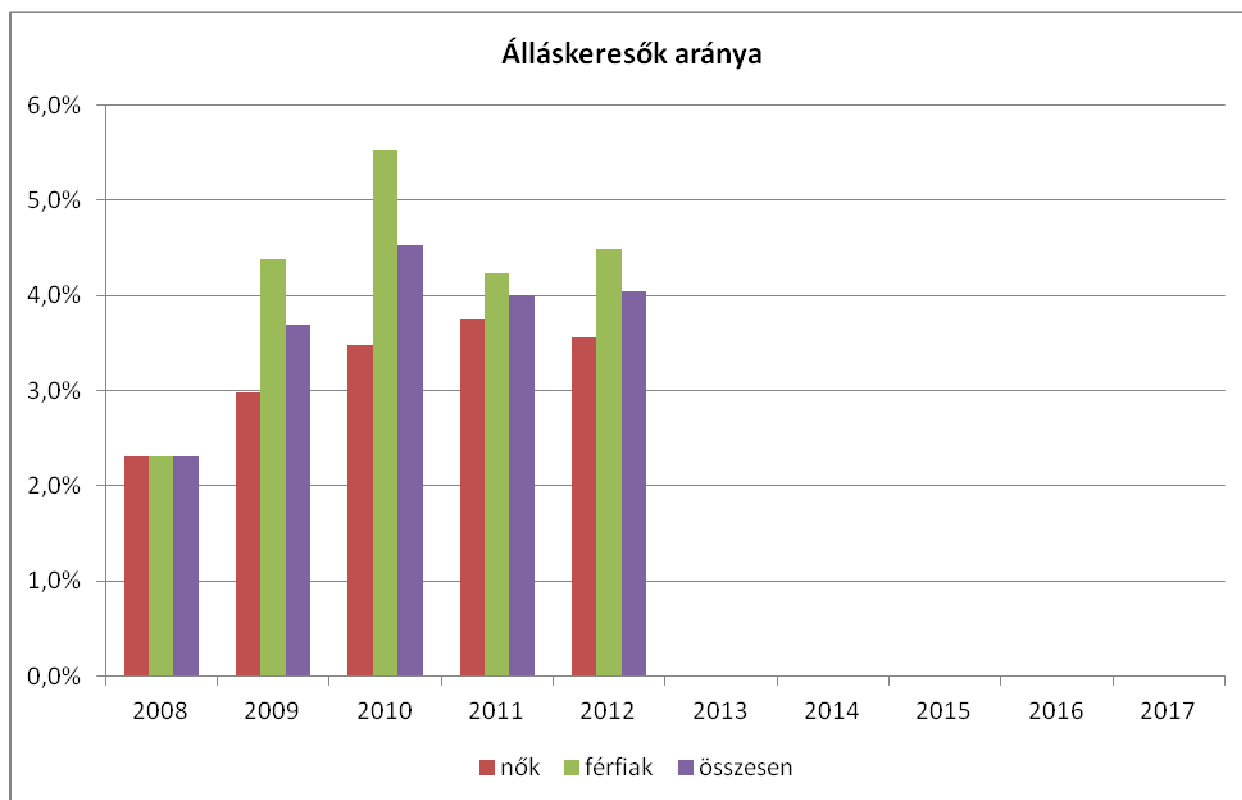
foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2080	2165	4245	48	2,3%	50	2,3%	98	2,3%
2009	2083	2144	4227	62	3,0%	94	4,4%	156	3,7%
2010	2095	2194	4289	73	3,5%	121	5,5%	194	4,5%
2011	2080	2196	4276	78	3,8%	93	4,2%	171	4,0%
2012	2049	2159	4208	73	3,6%	97	4,5%	170	4,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a 15-64 év közötti lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma. A vizsgált időszakban jelentősen emelkedett a nyilvántartott állás keresők száma. 2008. évben a 15-64 év közötti lakónépesség 2,3 %-a volt állás kereső. 2012. évben 4 %-ra emelkedett a nyilvántartott állás keresők száma. A nők esetében kisebb mértékű az emelkedés, míg a férfiak esetében majdnem duplájára nőtt az állás keresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	98	156	194	171	170
20 éves és fiatalabb	fő	2	9	15	8	8
	%	2,0%	5,8%	7,7%	4,7%	4,7%
21-25 év	fő	13	26	26	26	32
	%	13,3%	16,7%	13,4%	15,2%	18,8%
26-30 év	fő	12	16	19	18	17
	%	12,2%	10,3%	9,8%	10,5%	10,0%
31-35 év	fő	5	18	19	21	12
	%	5,1%	11,5%	9,8%	12,3%	7,1%
36-40 év	fő	8	20	20	13	14
	%	8,2%	12,8%	10,3%	7,6%	8,2%
41-45 év	fő	17	21	21	19	16
	%	17,3%	13,5%	10,8%	11,1%	9,4%
46-50 év	fő	16	16	35	20	25
	%	16,3%	10,3%	18,0%	11,7%	14,7%
51-55 év	fő	18	17	19	25	22
	%	18,4%	10,9%	9,8%	14,6%	12,9%
56-60 év	fő	7	13	20	19	23
	%	7,1%	8,3%	10,3%	11,1%	13,5%
61 év felett	fő	0	0	0	2	1
	%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	0,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Legnagyobb emelkedés tapasztalható a 20 éves és fiatalabbak esetében, 2 %-ról 4,7 % -ra emelkedett a nyilvántartott álláskeresők száma. Ugyanez a tendencia figyelhető meg az 56-60 éves korosztály esetében is. Megállapítható, hogy a pályakezdő fiatalok és az 56-60 év közötti nyilvántartott álláskeresők száma nőtt leginkább.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	48	50	98	19	13	32	39,6%	26,0%	32,7%
2009	62	94	156	25	31	56	40,3%	33,0%	35,9%
2010	73	121	194	19	60	79	26,0%	49,6%	40,7%
2011	78	93	171	27	31	58	34,6%	33,3%	33,9%
2012	73	97	170	25	44	69	34,2%	45,4%	40,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A nyilvántartott munkanélküliekből 40,6 %-a tartós munkanélküli. 2008. évhez képest 7,9 %-kal emelkedett azoknak a száma, akik hosszabb ideig munkanélküliként vannak nyilvántartva.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	514	529	1043	4	0,8%	2	0,4%	6	0,6%
2009	497	523	1020	4	0,8%	7	1,3%	11	1,1%
2010	481	513	994	7	1,5%	9	1,8%	16	1,6%
2011	477	509	986	7	1,5%	6	1,2%	13	1,3%
2012	460	514	974	12	2,6%	7	1,4%	19	2,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat szerint a 18-29 éves nők száma 54 fővel, a férfiak száma 15 fővel csökkent 2008 és 2012 között. Ezzel szemben a nyilvántartott pályakezdő álláskereső nők száma a háromszorosára, férfiak száma három és félszeresére növekedett. 2012. évben a legmagasabb a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	4958	2530	2428	3881	1871	2010	1077	21,7%	659	26,0%	418	17,2%
2011	4741	2423	2318	4461	2192	2269	280	5,9%	231	9,5%	49	2,1%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

2001. évhez képest jelentősen csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 év felettiek száma, 15,8 %-os csökkenést tapasztalhatunk. Mindkét időszakban megfigyelhető, hogy sokkal több a nő, aki nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint		
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános	8 általánosnál magasabb iskolai végzettség

	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	98	2	2,0%	35	35,7%	61	62,2%
2009	156	0	0,0%	62	39,7%	94	60,3%
2010	194	9	4,6%	57	29,4%	128	66,0%
2011	171	4	2,3%	45	26,3%	122	71,3%
2012	170	6	3,5%	56	32,9%	108	63,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva magas azoknak a száma, akik 8 általánosnál alacsonyabb, vagy csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. Az iskolai végzettséget és a foglalkoztatási arányokat tekintve azok, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, hátrányt szenvednek az elhelyezkedés területén. Ez rugalmatlanná teszi a foglalkoztatási lehetőségek kereteit, a magas szintű technikai fejlesztések csökkentik az alacsony végzettségűek elhelyezkedési esélyeit, nincs speciális tudás a kezükben, könnyen helyettesíthetők egy-egy munkafolyamatban. Ennek ellenére tudomásunk szerint csak 2009. évben vett részt 1 fő az általános iskolai felnőttoktatásban, a többi évben hiányosak az információink.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. A közfoglalkoztatás célja, hogy a munkanélküli sikeresen visszakerüljön a munkaerő-piacra. A közfoglalkoztató munkáltató támogatást vehet igénybe annak érdekében, hogy ideiglenes munkalehetőséget biztosítson azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	25	1%	7	n.a.
2011	33	1%	7	33%
2012	42	1%	3	14%

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatottak száma folyamatosan emelkedést mutat. Az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyeket foglalkoztatja. A foglalkoztatás formája vagy rövid időtartamú, maximum 4 hónap időtartam és napi 4 órás munkaidő, vagy hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, maximum 11 hónap időtartam és napi 6-8 órás munkaidő. Településünkön a közfoglalkoztatásban részt vevők száma növekszik. Leginkább a szakképesítést nem igénylő, kisegítő, segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat e személyeket. Többségük a közterületek tisztántartásában vesz részt. Tavasztól ősziig az önkormányzat tulajdonában álló földterületeken dolgoznak. Megtermelik az óvoda, iskola részére a vetemények egy részét.

Az önkormányzat figyelembe veszi az intézményekben jelentkező munkaerő igényeket is. Ez alapján az iskolában, óvodában, könyvtárban, művelődési házban is alkalmaz közfoglalkoztatottakat.

Az intézmények munkájában a nők vesznek részt leginkább. A szabadság vagy betegség miatt tartósan távollévő takarítónők helyettesítését végzik. A szociális étkeztetésben is segítséget nyújtanak, az ebéd kiszállításában vesznek részt. A helyi Kisbíró újság és a helyi levelek postázásában segítenek. A közfoglalkoztatottak feladata az önkormányzati utak kátyúzása, vízelvezető árkok iszaptalanítása, árkok kirakása a saját maguk által elkészített járdalapokkal. Elkorhadó fák kiszedését és felvágását, ezt követően a szociálisan rászorultak részére történő kiszállítását is elvégzik. Facsemetéket telepítettek több utcában. Salakos pályát alakítottak ki a fiatalok sportolási igényének kielégítésére. 2012. évben a Polgármesteri Hivatal udvarában 2 garázs és raktár épült meg a közfoglalkoztatottak nagyszámú segítségével. Parlagfű irtást végeztek Kartal külterületén, valamint a játszótéren.

A közfoglalkoztatással biztosítani tudjuk településünk köztisztaságát illetve költség megtakarítást tudunk elérni a postai költségeknél és a karbantartási munkák terén, mivel ezekre a munkálatokra nem kell vállalkozókat bevonni tetemes összegekért, emellett erősítjük a munkavégzés, munkábaállás szükségességét, fontosságát, támogatjuk az önálló életvitelt.

A településen nem élnek nagy számban roma lakosok. A 2001. –es népszámlálásánál 33 fő, a 2011. évi népszámlálásánál 21 fő vallotta magát romának. A közfoglalkoztatásban 2010. és 2011. évben 7, míg 2012. évben 3 cigány vett részt.

Közfoglalkoztatás keretében végezhető tevékenységek:

- a Kftv.-ben meghatározott feladat, továbbá törvény által előírt állami feladat, vagy
- a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat,
 - a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen –
 - egészségmegőrzési,
 - szociális,
 - nevelési, oktatási,
 - kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi,
 - természet-, környezet- és állatvédelmi,
 - gyermek- és ifjúságvédelmi, sport,
 - közrend és közlekedésbiztonsági,
 - ár- és belvízvédelmi célú,
 - közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat, vagy
- a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat.

További feltétel, hogy a felsorolt feladatok kizárólag akkor láthatók el közfoglalkoztatás keretében, ha a feladat ellátására törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati szolgálati jogviszonyt.

A közfoglalkoztatást megelőzően a munkába állók orvosi alkalmassági vizsgálaton, valamint munkavédelmi oktatáson vesznek részt. A közfoglalkoztatottak gyakran hosszú ideig kiesnek a munkából, gyakorlatuk az adott tevékenységre nem mindig van, egészségi állapotuk is változó lehet. A munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkafeltételeket meg kell teremtenie.

A közfoglalkoztatásban végzett tevékenység nem lehet nyereségérdekelt, piac- és profitorientált.

A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és közfoglalkoztatott által kötött közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

A közfoglalkoztatási jogviszonyra a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezéseit a Kftv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A közfoglalkoztatási jogviszony legfontosabb sajátosságai a következők:

- csak határozott időre (legfeljebb 11 hónap) létesíthető,

- a jogviszony tartamát naptárilag vagy más alkalmas módon meg kell határozni (közfoglalkoztatási szerződésben),
- próbaidő nem köthető ki,
- a rendes munkaidő időtartama napi 4, 6 vagy 8 óra lehet,
- a közfoglalkoztatott közfoglalkoztatási bérre (77.300 forint) vagy – középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges végzettséggel és szakképesítéssel – közfoglalkoztatási garantált bérre (99.100 forint) jogosult,
- a munkavezető külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatási bérre (85.050 forint) vagy –középfokú iskolai végzettséget és szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges végzettséggel és szakképesítéssel– közfoglalkoztatási garantált bérre (109.040 forint) jogosult, közfoglalkoztatási jogviszonyban történő foglalkoztatás esetén,
- az állásidőre a közfoglalkoztatott külön jogszabályban meghatározott bérezésre (1160 forint/nap) jogosult,
- a szabadság mértéke közfoglalkoztatási jogviszonyban naptári évenként 20 munkanap,
- a szabadsága tartamára a közfoglalkoztatottat közfoglalkoztatási bér, illetve közfoglalkoztatási garantált bér illeti meg,
- a betegszabadsága tartamára a közfoglalkoztatottat a közfoglalkoztatási bér, illetve a közfoglalkoztatási garantált bér 70%-a illeti meg,
- fizetés nélküli szabadságot köteles engedélyezni a közfoglalkoztató, ha a közfoglalkoztatott a közfoglalkoztatási jogviszony időtartama alatt olyan munkáltatónál, aki nem lehet közfoglalkoztató, legalább 3 nap, legfeljebb 90 nap időtartamú határozott idejű munkaviszonyt létesít, kivéve, ha a közfoglalkoztató a munkavégzéshez kapcsolódóan a képzés lehetőségét is biztosítja,
- várandóssága idejére egészségi állapotának megfelelő munkakört kell felajánlani a közfoglalkoztatott számára, ha a munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény alapján a munkakörében nem foglalkoztatható,
- foglalkoztathatósági szakvéleményezést kell kérni a közfoglalkoztatás megkezdése előtt, amely azt határozza meg, hogy a munkavállaló mely foglalkozási korlátozás mellett folytathat kereső tevékenységet,
- önkormányzati közfoglalkoztatás esetén a munkaügyi központ, más közfoglalkoztatás esetében a közfoglalkoztató kezdeményezi a foglalkoztathatósági szakvéleményezést,
- a foglalkoztathatósági szakvélemény kiállításától számított egy évig érvényes, és több foglalkoztatónál felhasználható.

A Kftv. három hónap időtartamra kizárja a közfoglalkoztatásból mindazokat, akiket tanköteles gyermekük mulasztása miatt szabálysértés elkövetéséért három hónapon belül jogerősen elmarasztaltak, valamint akik a helyi önkormányzati rendeletben előírt, a lakókörnyezet (kert, udvar, jogszabályban meghatározott, az ingatlanhoz kapcsolódó közterület) rendezettségének biztosítására vonatkozó kötelezettségüket nem teljesítik. A kizárásról a munkaügyi kirendeltség dönt a Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer adatai, valamint – a helyi önkormányzati közfoglalkoztatás kivételével – a jegyző igazolása alapján.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és nyugellátásra (táppénz, nyugdíj).

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a közfoglalkoztatottak többsége hosszú idő óta foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, és vállalják a közfoglalkoztatást, de munkahelyet nem létesítenek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja a közlekedés szempontjából igen kedvező. A közlekedési lehetőség megoldott a munkahelyek és az iskolák megközelítése tekintetében. Legközelebbi centrum Aszód autóval 5 perc, autóbusszal 10 perc alatt elérhető. 30-40 perc alatt több város is megközelíthető a településről: Gödöllő, Hatvan, Pásztó, Gyöngyös, Vác. Fővárosba autóbusszal 1 óra a menetidő. A VOLÁNBUSZ Zrt. sűrű járatokkal biztosítja Budapestre, valamint a környező településekre a járatokat.

Vasúthálózatot átszállással, Aszódról lehet megközelíteni. Az Aszódi kistérség vasúthálózatát a Budapest-Miskolc kétvágányú villamosított vasúti fővonal, illetve az abból kiágazó, Galgamácsán keresztül Vác és Balassagyarmat irányába kapcsolatot teremtő vonal alkotja.

Az ingázók szállításában fontos szerepet játszanak a térség nagyvállalatai által működtetett különjáratok is, melyek saját munkavállalóik utaztatását biztosítják.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen működik az álláskereső klub, melyet a családsegítő szolgálat biztosít.

A település több város vonzáskörzetében helyezkedik el. A kedvező helyzet miatt számos képzés, továbbképzés lehetősége adott.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkanélküliek a Munkaügyi Központ által szervezett képzéseken vehetnek részt. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincsen arra vonatkozó adat, hogy a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben milyen arányban foglalkoztat mélyszegénységben élőket és romákat, csak a közfoglalkoztatottak száma adott ebben a tekintetben.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.²

² http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazzák, de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”³

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A települési önkormányzat törekszik arra, hogy sem foglalkoztatásban sem a közfoglalkoztatásban ne érje diszkrimináció a munkavállalókat, az egyenlő bánásmód követelményét semmilyen módon ne sértsük meg. Foglalkoztatással kapcsolatos diszkriminációról nincsen tudomásunk a településen, hivatalos panasz nem érkezett sem az önkormányzathoz, sem az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz a kartali önkormányzati intézmények foglalkoztatási politikájával kapcsolatban. Jogszabály egyes álláshelyek betöltése előtt pályázat kiírását teszi kötelezővé.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint ezen törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a Képviselő Testület 13/1997. /V. 30./ számú önkormányzati rendelete határozza meg a pénzbeli és természetben nyújtható ellátások körét. A támogatások mértéke az igénylő családok egy főre eső jövedelmétől függ, ahol nem éri el a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének (28.500,- Ft-nak) a 200 % százalékát.

A szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben biztosított ellátásokon kívül önkormányzatunk saját költségvetésének terhére egyéb ellátási formákat is bevezetett, melyeket évek óta saját költségvetésének keretére biztosít, pl: ápolási díj méltányosságból, rászorultsági étkezési támogatás.

³ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminacioafoglalk.htm>

Mind a pénzbeli, mind a természetbeni támogatások megállapításánál a háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága a meghatározó. A pénzbeli és természetbeni ellátások járhatnak rendszeres, illetve eseti jelleggel. A segélyezési rendszerben kiemelt szerep jut

- az időskorúak, egyedülállóak, valamint krízishelyzetbe került családok anyagi ellehetetlenülésének megakadályozására,
- a túlzott lakásterhek enyhítésére,
- az egészségi állapot teljes leromlásának megakadályozására, valamint
- eseti krízishelyzet kezelésére.

Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában jelentős változások következtek be. Tapasztalataink alapján, egyre nagyobb számban növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. E jelenségek következtében az ellátások iránti igények is számottevőek. A jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer fenntartása és lehetőség szerint továbbfejlesztése szükséges a rászoruló állampolgárok segítése érdekében.

Az aktívkorúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, később a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő (bérpótló) juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre a következő lehetőségei vannak: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Sajnos településünkön nincs mód arra, hogy a támogatásra jogosultak mindegyikét, a nyílt munka-erőpiaci foglalkoztatás hiányában, közmunkába vonjuk, ennek ellenére megteszünk mindent, hogy legalább közérdekű önkéntes tevékenységet folytassanak az ellátás folyamatossága érdekében. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult az a személy, aki közfoglalkoztatásban neki fel nem róható okból nem vesz részt, és táppénzben vagy távolléti díjban vagy keresetpótló juttatásban nem részesül. A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a, 22.800,- Ft.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	4245	16	0,4%
2009	4227	16	0,4%
2010	4289	25	0,6%
2011	4276	23	0,5%
2012	4208	7	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyben részesülők száma 2012-ben az előző évekhez képest nagy arányban csökkent. A rendszeres jövedelem nélkül élők nem jutnak mindannyian támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	98	47	48,0%
2009	156	78	50,0%
2010	194	77	39,7%
2011	171	64	37,4%
2012	170	33	19,4%

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2010-es évtől csökkent, de ezzel nem arányosan csökkent az álláskeresési járadékra jogosultak száma. Ez azt mutatja, hogy többen vannak azok, akik már hosszú ideje nem találtak munkát és nem kapnak támogatást.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	6	0,14	31	31,6	0	0
2009	4	0,09	57	38	0	0
2010	5	0,11	60	31,6	0	0
2011	10	0,23	67	36,8	0	0
2012	5	0,11	68	38,9	0	0

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma folyamatosan nő, a munkanélküliek arányában majdnem eléri a 40%-ot. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők a 30 nap munkaviszonyt igazolni tudták, e miatt nem történt a megszüntetés.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 26. §

(1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. § -ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

a) közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
b) hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatárolása alapján elkülönüljenek.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program Kartal nagyközség társadalmi esélyegyenlőségének előmozdítását kívánja elősegíteni.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve alapján külön figyelmet kell fordítani az első fejezetben kiemelt 5 fő esélyegyenlőségi csoportra. Továbbá jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv célul tűzi ki a 2003-évi CXXV egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján, az egyes részterületeken, mint foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés a társadalmi esélyegyenlőség meglétének vizsgálatát, illetve amely területeken szükséges, ott a társadalmi esélyegyenlőség javítását.

Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1870	2	15	0	6	0	0	0
2009	1880	2	15	0	6	0	0	0
2010	1891	2	15	0	6	0	0	0
2011	1898	2	15	0	6	0	0	0

2012	1912	2	15	0	6	0	0	0
------	------	---	----	---	---	---	---	---

Kartalon az összes lakásállomány 2012-ben 1912 lakás, a településen lévő lakások száma az elmúlt években folyamatosan nőtt, ezek mind újjépítésű, összkomfortos, kertes házak. Ezeket egyben a már itt lakók, másrészt a beköltözők építették.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás állomány az elmúlt években nem változott, 15 darab bérlakással rendelkezik az önkormányzat. Ezek főként szolgálati lakás célt szolgálnak a közalkalmazotti jogviszony a felhasználási feltételük. A bérlakások közül három piaci alapon bérbeadott, ezek sorsáról egyedi elbírálás alapján döntenek. A bérlakás állomány a település több részén helyezkedik el, mindegyik legalább komfortos, de többnyire összkomfortosak. Minden bérlakás teljes közművesített belterületen található.

b) szociális lakhatás

6 darab szociális lakás található Kartalon. Az igénybevétel feltételei: a jövedelmi viszony, az egy vagy több gyermek nevelése, valamint kartali lakosnak kell lennie a pályázónak.

A szociális lakások komfortosak vagy összkomfortosak, összközművesítettek, belterületen találhatóak. A lakások nagysága 60-100 nm, kisebb kerttel, udvarral. A lakásokat bérlők közül sokaknak van bérleti díj és rezsi elmaradásuk, az egyik házban már történt közműszolgáltatás szüneteltetése is. A bérlők többsége határozatlan idejű szerződéssel bérli a lakásokat. A Szirom utcai bérlők esetében a szerződés kiköti, hogy amennyiben az önkormányzatnak sikerül ezeket az ingatlanokat eladniuk, akkor 30 napon belül el kell, hogy hagyják az ingatlanokat, de ez a lehetőség nem nagyon fenyegeti az itt lakókat, hiszen az önkormányzat több éve próbál túl adni ezeken a lakásokon, de nem akarja megvenni senki. A lakásokban élőkben is van a lakások megvételére törekvés, de az anyagi helyzetük megakadályozza őket a lakások megvásárlásában.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	79	0
2009	93	0
2010	101	0
2011	105	0
2012	99	0

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. 2011. szeptember 1. napjával lépett hatályba a szociális törvény 38. §-ának módosítása, mely szerint normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek családjában az egy fogyasztási egységre jutó havi nettó jövedelem nem éri el a 71.250,- Ft-ot. A településen lakásfenntartási támogatásban részesülők száma az elmúlt években megnőtt, a 2012-es évben valamelyest csökkent. Adósságcsökkentési támogatás nincs Kartalon.

f) eladósodottság

Az eladósodottság sajnos egyre jellemzőbb a településen. Sokaknak van különböző közműtartozása, valamint a lakáshitelt fizetni nem tudók száma is megnövekedett. Jellemző a településen lakókra, hogy próbálják szorult helyzetüket minél tovább titokban tartani és már csak végső esetben kérnek segítséget. Próbálják önerőből megoldani az anyagi nehézségeiket. Az önkormányzat a közműtartozók részére a védendő fogyasztói státuszról ad ki hatósági bizonyítványt, így is segítve a részletfizetés, vagy fizetési halasztás igénylését a szolgáltatótól. Hatósági bizonyítvány abból a szempontból védi a fogyasztót, hogy a szolgáltatónak nincs mérlegelési lehetősége az említett részletfizetés és fizetési halasztásról. Sajnos további nem fizetés esetén a szolgáltatás kikapcsolásától nem véd.

Egyre többen ajánlják fel az ingatlanukat a Nemzeti Eszközkezelő részére, amennyiben nem tudják fizetni a lakáshitelüket és nincs más lehetőségük arra, hogy fedél maradjon a fejük felett. Az önkormányzat hatósági bizonyítványban igazolja, hogy a lakásban lakó lakásfenntartási támogatásban, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül. A lakások tulajdonjoga így a Nemzeti Eszközkezelőre száll, de egy megfizethető bérleti díj fejében, továbbra is a saját otthonukban maradhatnak a hitelek. 2012-ben 2 fő, 2013-ban 14-en kértek hatósági bizonyítványt. ÉMÁSZ panaszpont nyílt a Nagyközségi Könyvtárban. A panaszpont ellátja az ELMŰ/ÉMÁSZ Egyetemes Szolgáltató panaszfelvételi tevékenységét, az ügyfelek írásos megkeresését igazoltan átveszik és továbbítják a szolgáltató felé, az üzletszabályzatban megadott határidőn belül 15 napos válaszadással.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen egy tanya található, ahol földműveléssel, gazdálkodással foglalkozó vállalkozó lakik a családjával.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Telep szegregátum nem található Kartal területén.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az életminőség nem állapot, hanem folyamat, melyet nem megőrizni, hanem kiteljesedésében támogatni szükséges. Az egyéni stratégia azt jelenti, hogy az egyén saját egészségét védi az egészséges táplálkozással, a dohányzás mellőzésével, a környezetének megóvásával. Az egyénre alapozott tervezési stratégia hatása közvetlen és preventív szemléletű, viszont nem segít, ha kicsi az emberi hajlandóság a változtatásra. Az is előfordulhat, hogy bevett egyéni viselkedési minták közösségi szinten környezet, természet, egészség ellenesek (dohányzás, alkohol, szemetelés). A közösségi stratégiai megközelítés a közösség mintaadóinak bevonásával kívánja közvetetten befolyásolni a folyamatot. Ez utóbbi folyamat az együttműködésre épít, tartós eredményeket biztosít, a közösség egészét érinti, meglévő viselkedési mintákat érint, választható viselkedési mintákat hoz létre. Az egyén számára csekély hasznot kínál, kevésbé motiválja az egyes embert. Rövidtávon koordinációs nehézséget okozhat, mert nem a meglévő intézményrendszerre épít, hanem az együttműködésre. Ez azonban biztosítja, hogy a különféle kezdeményezések fenntarthatóak legyenek. A két stratégiát nem lehet mereven elválasztani, a helyi egészségterv kidolgozásakor el kell dönteni, melyik az optimális stratégia az adottságok figyelembe vételével.

A Környezetvédelmi mintaterület kistérségi tanulmány (2001) leszögezi, hogy az általános és nemzetközi gyakorlat az egészségi állapot teljes körű jellemzésére a halálozási adatokat értékeli ki. A halálozási adatok csak bizonyos késéssel jelzik egy bizonyos egészségügyi probléma, betegségtípus megjelenését, előfordulását. Emellett a végső halálok nem ad felvilágosítást az esetleges egyéb jelentős szervi elváltozásokról.

Az általános adatokból egyértelműen látható, hogy Pest megye adatai nem különböznek számottevően az országos átlagtól, elmaradnak viszont az európai értéktől.

Összehasonlító halálozási adatok (1000 főre jutó halálozás)

	1980	1990	1994	1999
Nyugat Európa	10,7	10,6	10,58	Nincs adat
Magyarország	13,6	14,1	14,3	14,2
Budapest				14,6
Pest megye	13,1	13,7	13,6	13,6

A legjelentősebb halálok hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján a keringési betegségek. Számarányuk Pest megyében kisebb, mint országosan, ez vonatkozik a légzőszervi és daganatos halálozásokra is. Az emésztőszervi megbetegedések az országos átlagot meghaladóak, például az alkoholos eredetű májbetegségek, amelyeknél az utolsó 10 évben jelentős emelkedés tapasztalható.

Halálozási adatok betegségenként

	Csecsemő-halandóság ¹	Keringési Halálozás ²	Daganatos Halálozás ²	Emésztőszervi halálozás	Légzőszervi halálozás
Európa	8,75	43	21,2		7,5
Nyugat –Európa	5,0	42	25		6
Magyarország	8,43	51,4	24,1	7,45	3,75
Budapest	8,43				
Pest megye	7,8	48,9	22,4	10,8	3,7

¹. 1000 születésre jutó halálozás, 1997-1999.

². Összes halálozás százaléká, Európa: 198-1991, Mo.: 1998, Pest megye: 1995

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	2	1
2009	0	2	1
2010	0	2	1
2011	0	2	1
2012	0	2	1

Kartal területén az egészségügyi alapellátásokhoz hozzáférés megoldottnak mondható. 2 házi orvos, egy gyermekorvos és egy fogorvos végzi az alapellátást. A rendelési időn kívül és hétvégén orvosi ügyelet Aszódon működik. Kartalon a védőnői feladatokat 2 fő látja el. Az iskola-egészségügyi feladatokat a gyermekorvos és a védőnők látják el. Szakellátás Aszódon működik, kórházi ellátást a település lakói Kistarcsán és Hatvanban vehetnek igénybe.

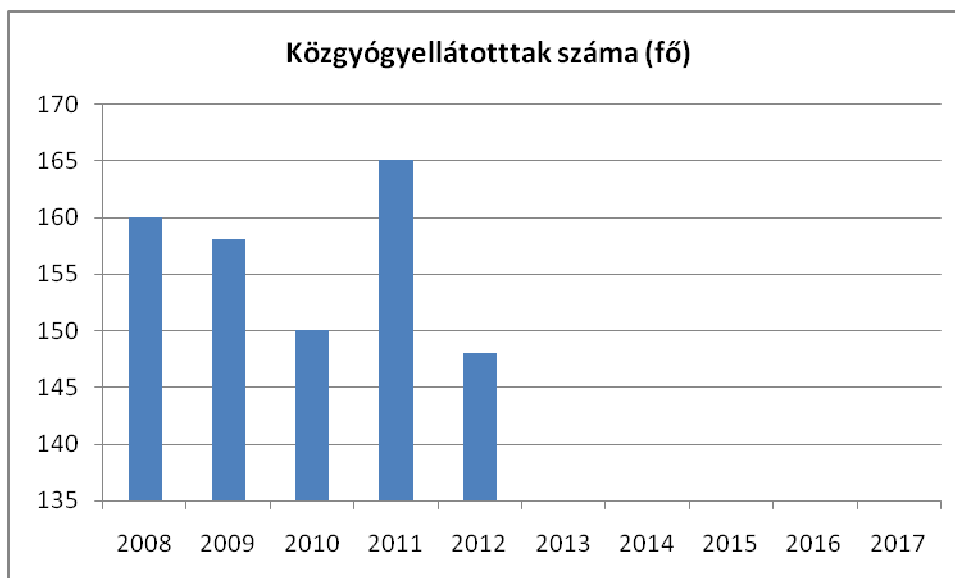
Az Önkormányzat a hatályos jogszabályok és helyi rendelet alapján közgyógyellátási igazolványt, ápolási díjat biztosít az arra rászorulóknak.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt:

- alanyi jogon,
- normatív alapon,
- méltányossági alapon.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	160
2009	158
2010	150
2011	165
2012	148

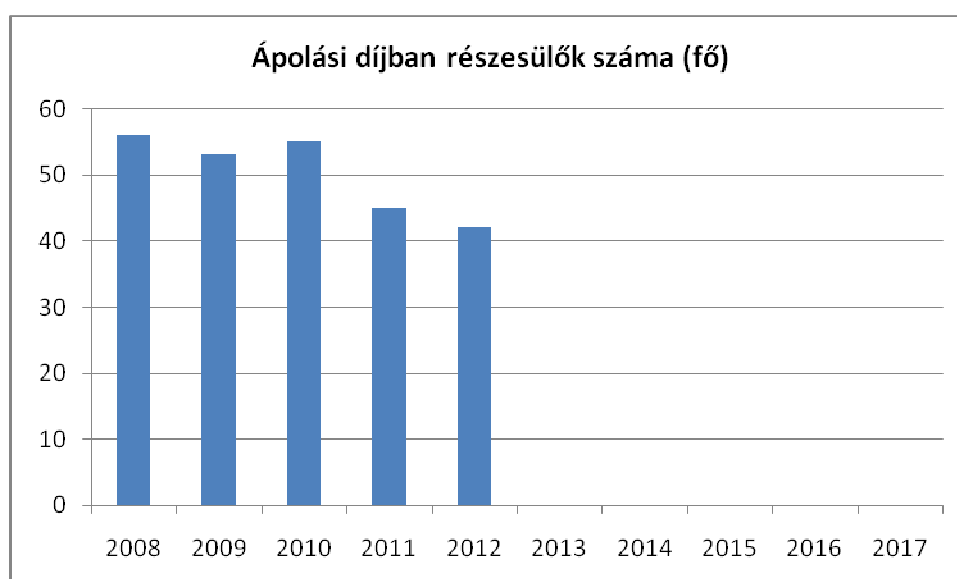

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2011-ben volt a legmagasabb.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 8:1 § (1) 2. pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek, vagy aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy gondozását, ápolását végzi.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	56
2009	53
2010	55
2011	45
2012	42

Az ápolási díjban részesítettek száma csökkenést mutat, de nem túlzott mértékben.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Helyben nincsenek szűrőprogramok, a Kistarcsai Kórházban rendszeresen szerveznek mammográfiái vizsgálatot, méhnyakrák szűrést pedig Aszódon végeznek előzetesen megbeszélt időpontban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő-rehabilitációs ellátáshoz Hatvanban, Kistarcsán és Budapesten férnek hozzá a településen lakók.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Ezzel a módszerrel csökkennek a kiadások (pl. nincs szállítási költség). Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít az egészségtudatos étkeztetésre, a megfelelő mennyiségű és minőségű zöldségek és gyümölcsök használatára az ételek elkészítésében. Az Önkormányzat saját konyhát működtet, a felhasznált élelmiszerek nagy része a településen élő őstermelőktől és a saját kiskert programból kerül beszerzésre, a közmunkások által önkormányzati földeken megtermelt zöldségfélék adják a közétkeztetés egy részét. Fontos szempont a közétkeztetés megvalósulásában a változatos és egészséges ételek kínálata. Problémát jelent a megszorodó diétás és a különféle étel intoleranciás gyerekek-felnőttek száma, akik részére nem tudunk megfelelő étkezést biztosítani. Nincs olyan megfelelő szakember a településen, aki az ő étrendjüket a szükségleteknek megfelelően alakítaná ki, azt sem tudjuk, hogy az általunk fenntartott konyha el tudná-e látni a módosult feladatot.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Kartal Önkormányzata, az általa működtetett közoktatási intézményekben és az általa támogatott sportszervezetekben, az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek és ifjúsági sportot kívánja helyezni. Ezen belül a teljesítő képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, jól szervezett, megfelelően motivált tanórai és tanórán kívüli testnevelést, a mindennapos testedzést, a szabadidősport megvalósítását, valamint az eredményes egyesületi munkát és a céltudatos utánpótlás-nevelést támogatja a sportolási feltételek megteremtésével és fokozatos javításával, és finanszírozási rendszerével.

A kartalon sportoló gyermekek részére külön honlapot is fenntartanak: www.kratosport.hu, ezen a honlapon összefoglalják, bemutatják a helyi és a környező településeken működő sportolási lehetőségeket, különböző sporteseményeket (sportágválasztó, mikulás kupa, futófesztivál, úszóverseny, strand foci, futó verseny, falmászó diákolimpia). Az ifjúsági sport támogatására jött létre a Kartal Ifjúságáért Alapítvány.

Néhány évvel ezelőtt épült fel a Kovács László Sportcsarnok, amely különféle sportprogramoknak ad helyet. Szerveznek itt karate bemutatót, szkander bajnokságot, kézilabda, floorball, meccseket, gyermek labdarúgó tornát, teremgyeplabda mérkőzést, divat és sporttáncok bemutatóját, sporttábort. Úszási lehetőség Aszódon, valamint Hatvanban a Markovics Kálmán uszodában van.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kartal községben a gyermekjóléti szolgáltatás a Kistérségi Gondozási Központon keresztül történik. A Kistérségi Gondozási Központ Aszódon működik. Aszód közigazgatási területén, valamint az Aszód kistérség – Aszód, Iklad, Domony, Kartal, Verseg, Bag, Hévízgyörk, Galgahévíz, Tura, Vácszentlászló Zsombok ellátási területén teljesíti az alábbi szociális feladatokat:

- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- gyermekjóléti szolgáltatás,
- idősök nappali ellátása.

A szociális étkeztetés feladatait az Önkormányzat látja el a saját konyhájáról. Az idősök nappali ellátása Aszódon működik, a településről ezt nem veszik igénybe. Az itt lakó idős emberek nem érzik szükségesnek ezt az ellátási formát.

A szolgáltatások a következők:

- napi 3x-i étkezés biztosítása,
- szabadidős programok szervezése,
- egészségügyi ellátáshoz, szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása

Házi segítségnyújtás

Olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását szükségleteinek megfelelően lakásán biztosítja.

Az ellátottak köre: idős korúak, pszichiátriai- szenvedély betegek, fogyatékkal élők, egészségi állapotuk miatt ellátásra szorulók.

A gondozónő:

- segít a tisztaság megtartásában,
- közreműködik a háttartási feladatok elvégzésében, (bevásárlás, takarítás, mosás, meleg étel biztosítása)
- a kialakult veszélyhelyzetek megoldásában közreműködik.
- ellátja a gondozott érdekvédelmét.

- segíti a szociális ellátásokhoz való hozzájutást.
- pszichés támogatást nyújt gondozottja részére.

A házi segítségnyújtás szolgáltatást éves szinten 15-16 fő veszi igénybe.

A családokat egy családgondozó látja el.

Gyermekjóléti szolgálat

Segíti azokat a családokat, akik:

- válsághelyzetben vannak,
- tudni szeretnének a gyermeki jogokról, támogatásokról,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés tanácsadáshoz szeretnének hozzájutni.

A családgondozó segít:

- a gyermek veszélyeztetésének megelőzése, a veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.
- a családból kiemelt gyermek visszahelyezésében.
- a prevencióhoz kapcsolódó, önszervező, támogató csoportok valamint nyári szabadidős táborok megszervezésében és működtetésében.

A Gyermekjóléti Szolgálat mindenekelőtt azon tevékenykedik, hogy a gyermekek a fejlődésükhöz szükséges egészséges környezetben nevelkedhessenek, és családjukban nőhessenek fel. A településen hatékony észlelő és jelzőrendszert működtet a szolgálat, amely lehetővé teszi a gyerekeket veszélyeztető okok feltárását. A Gyermekjóléti szolgálat fő feladatai közé tartozik szabadidős programok, kirándulások szervezése gyermekek, fiatalok számára, nyári szociális gyermekétkeztetés lebonyolítása.

Családsegítő szolgálat

A családsegítő szolgálat segítséget nyújt azoknak az embereknek, akik:

- válsághelyzetben vannak,
- szociális, életvezetési, mentális tanácsadásra tartanak igényt, mert
- pályakezdő vagy tartós munkanélküliek,
- adósság terhekkel küzdenek,
- lakhatási problémáik vannak,
- fogyatékkal élnek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, akik betegségük miatt életvezetési akadályokba ütköznek.

A családgondozó:

- szociális és mentálhigiénés tanácsadást nyújt,
- segíti a családokat a család konfliktusainak megoldásában,
- elősegíti a humán jellegű civil kezdeményezéseket,
- segíti a speciális támogató és önszerveződő csoportok létrejöttét és működését.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Jelzőrendszer: a veszélyeztetettséget és krízishelyzetet jelző a családsegítést nyújtó szolgáltatónak.

A családsegítés keretében biztosítani kell

1. a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
2. az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeni, természetbeni ellátásokhoz, a szükséges szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
3. a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
4. a veszélyeztetettséget és a krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtetését, a segítségre szoruló családról, személyről jelez: jegyző, eü-i és szociális szolgáltató intézmény, gyermekjóléti szolgálat, pártfogói felügyelet, társadalmi szervezetek, magánszemélyek stb. az egyházak és magánszemélyek részvételének biztosítását a megelőzésben,
5. a humán jellegű civil kezdeményezések elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
6. tanácsadás nyújtását a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére,
7. a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Az alapfeladatokon túl speciális szolgáltatások is nyújthatók.

A családsegítés keretében végzett tevékenységnek a szükséges mértékig ki kell terjednie az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

Kiskorú személyre a családsegítés akkor terjedhet ki, ha

- a) a kiskorú családtagjának ellátása a családsegítés keretében indult, és
- b) a kiskorú érdekei - a gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele nélkül - e szolgáltatás keretében is megfelelően biztosíthatók.

A Családsegítő Szolgálat feladatai

A családsegítést a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a hozzá kapcsolódó 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet szabályozza. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetésre az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértésére, tudomásunk szerint nem került sor településünkön.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincsenek ilyen jellegű szolgáltatások a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jó. A civil szervezetek feladatokat átvállalásával segítik az önkormányzatot. Az önkormányzat pedig anyagi forrást biztosít számukra a működésükhöz. 2012. évben a Polgárőrség helyi rendezvényeken biztosította a rendfenntartást, az ifjú polgárőrök számára több alkalommal drog prevenciók előadásokat tartottak. Az Ifjú Polgárőrség folyamatosan működik a településen 14-16 éves fiatalokból álló csoport, akik jó példát mutatnak a társaiknak. Az ifjú polgárőrségből a 18. évüket betöltött fiatalok a polgárőrség kötelékében felnőttként végzik tovább feladataikat. A Kristályházban minden korosztály megtalálja a szabadidő eltöltését biztosító programot. Több állandó foglalkozás is működik (pl. FIT-KID, musical kurzusok,), helyet adnak képzőművészeti kiállításoknak, szaktáboroknak is. Kialakulóban van egy zenés gyermek és ifjúsági színház is. Rendezvényeken, kistérségen belül más településeken is szerepelnek a csoportok. A Művelődési Ház- Könyvtár nyáron a gyermekek részére kézműves tábort, olvasótábort szervezett. A Gyűszűkör egész évben tartott foglalkozásokat a gyerekeknek.

a) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

b) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A gyerekek nyári táboroztatására rendszeresen érkeznek adományok. 2013. évben 2 héten keresztül táborozott 80 gyermek a kartali plébánia udvarán lévő MINDENKI PARKJÁBAN. A tábor étkeztetését hívek adományából oldották meg. Rengeteg zöldséggel, gyümölccsel, egyéb élelmiszerrel segítettek a gyermekek változatos, egészséges étkeztetését. A tábor lebonyolításában pedagógusok, fiatalok, óvoda konyha dolgozói és karitás tagok vettek részt.

Kartali karitás tagjai a karácsonyi ünnepek előtt élelmiszer csomagot osztottak szét a szociálisan rászorult családok részére. Cipős doboz, ajándék akciót szerveztek húsvét és karácsony alkalmából.

A helyi Vöröskereszt is sok támogatást nyújt. Iskolakezdekor a diákok részére iskolaszereket adnak, a településen élők számára ruhaadományokat és élelmiszer csomagot osztanak szét a szociálisan rászorultak részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküli lakosságnak egy része nem regisztrál a munkaügyi központban	Adatgyűjtés, felvilágosítás a munkaügyi központban való regisztráció szükségességéről és hasznosságáról
Lakosság adósság állományának újratermelődése	Pénzkezelési, életmód-vezetési tanácsokkal megfelelő pénzkezelés kialakítása
A mélyszegénységben élők nehezen jutnak internet, kommunikációs eszközök és könyvtár használatához	Közüntézményben ingyenes használat, programok szervezése
Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek problémáival kapcsolatos képzés hiánya	Képzések, továbbképzések biztosítása az önkormányzat dolgozói számára
Nincsen megfelelő rendszer kiépítve, sokan nem láthatók a statisztikában	A nem regisztrált munkanélküliek feltérképezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A települési szociális ellátórendszer különböző támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében. Mindez a veszélyeztetettség megelőzését is szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, sport és közművelődési intézményeken keresztül valósul meg. A preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van.

A 18 éven aluliak száma évek óta csökkenő tendenciát mutat. 2010. évben az állandó népességszámhoz viszonyítva 19,3 %, 2011. évben 18,7 %, 2012. évben 18,5 % volt a 18. éven aluliak száma.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	4	0	34

2009	3	1	38
2010	3	0	66
2011	4	0	46
2012	5	2	50

Mind a védelembe vett 18 év alattiak száma, mind a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma növekedést mutat a 2008. évhez viszonyítva.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a védelembe vétel kezdeményezése a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - d) az otthonteremtési támogatás,
 - e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
 - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a) a védelembe vétel,
 - b) a családba fogadás,
 - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
 - e) a tartós nevelésbe vétel,
 - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
 - g) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:
 - a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
 - b) a fővárosi főjegyző,
 - c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
 - d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
 - e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
 - f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
 - g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetési kedvezmények, a gyermekvédelmi törvényben meghatározott pénzbeli támogatásnak, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg

1) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140 %-át (39.900.-Ft)

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

- ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel az egyéb feltételeknek

2) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 130 %-át (37.050.-Ft) az 1) pont alá nem tartozó esetekben.

A törvény differenciáltan állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi feltételeit, elismerve és támogatva a gyermeket egyedülállóként gondozó családoknak, valamint a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket gondozó szülőknek az átlagostól eltérő élethelyzetét, ezáltal tehát biztosítható, hogy a rászorult gyermekek természetbeni támogatása továbbra is biztosított legyen és ne essenek ki a gyermekvédelem védőhálójából.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság nem jár rendszeres pénzbeli támogatással, így az önkormányzatnak ezzel kapcsolatosan nincs pénzügyi kiadása.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1-jén fennáll, augusztus hónapban, illetve november 1-jén fennáll, november hónapban Erzsébet utalványt biztosít gyermekenként 5.800 Ft értékben.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	209	3	0	0	799
2009	268	4	0	0	33
2010	318	4	0	0	841
2011	286	4	0	0	20
2012	279	4	0	0	29

2008. évhez képest jelentősen növekedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. A településen több olyan család él, amelyben a gyermekek gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. A családokra jellemző, hogy mindkét szülő, vagy az egyik szülő munkanélküli. A családok nagy többsége nagyon nehéz szociális körülmények között él.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendeletünk értelmében önkormányzati segély állapítható meg annak a személynek, aki önmaga, családja létfenntartásáról nem tud gondoskodni, vagy aki rendkívüli élethelyzetbe került és családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át nem haladja meg.

A gyermekétkeztetés térítési díj támogatás céljából megállapított önkormányzati segély mértéke a térítési díj 50%-a és 100% között lehet. A támogatás a kérelem benyújtása hónapjának 1. napjától legfeljebb az adott tanítási év, óvodai étkeztetés esetén az adott nevelési év végéig állapítható meg.

Beiskolázási segélyben részesülhet

a) nappali tagozaton tanulmányokat folytató kiskorú, vagy

b) nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató nagykorú, legfeljebb 23. életévének betöltéséig,

c) nappali tagozaton felsőfokú tanulmányokat folytató nagykorú, legfeljebb 25. életének betöltéséig és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult.
Több éven keresztül az önkormányzat rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosított az általános iskolába járó gyermeknek a tankönyv vásárláshoz. Karácsonyra ajándékot kaptak a gyermekek. Az önkormányzat rossz anyagi helyzete miatt nem tudta minden évben biztosítani e támogatást a gyermekeknek.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	49	84	66	206		n.a.
2009	48	96	41	223		n.a.
2010	54	140	52	237	1	58
2011	59	153	48	304	7	0
2012	54	160	56	322	6	0

Gyermekétkeztetés esetén

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő,
aa) bölcsődés
ab) óvodás,
ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,
ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú,
gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át,

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

kedvezményként kell biztosítani.

2008. évhez viszonyítva jelentősen emelkedett az ingyenes étkezésben résztvevők száma, valamint az ingyenes tankönyv ellátásban részesülő gyermekek.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot – kérelemre – annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdzi az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatásra kevés család volt jogosult.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodás nincsen a településen. Magyar állampolgársággal nem rendelkező iskolás 2008. és 2009. évben 2 fő, 2010.-2012. évben 1 fő volt.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek léte a településen nem jellemző.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

2013. szeptember 1-től hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben felsorolt a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden évben megküldi az illetékes kormányhivatal részére.

A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmazottan hátrányos helyzetűnek.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a/ a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b/ a fogorvosi alapellátásról,

c/ az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,

d/ a védőnői ellátásról,

e/ az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	98
2009	2	82
2010	2	82
2011	2	78
2012	2	85

Településünkön a kettő védőnői álláshely be van töltve. Az egyik körzetben dolgozó védőnő csak körzeti védőnői munkát végez. Másik védőnő egy kisebb körzet mellett végzi az iskolavédőnői teendőket.

Védőnői munka lényege a prevenció, ezt a tevékenységet a tanácsadóban és a családlátogatások alkalmával végzi: terhes gondozás, nővédelem, csecsemő és gyermekgondozás. Iskola védőnői munka keretén belül a kötelező szűrővizsgálatok, védőoltások és egészségnevelő tevékenységet látják el. Hetente 2 alkalommal van csecsemő és terhes tanácsadás. Folyamatos a kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, és a jelzőrendszer tagjaival.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	22265	9851	0
2009	0	24600	11587	0
2010	0	25127	10293	0
2011	0	23508	10190	0
2012	0	24128	9161	0

Településünkön nincsen betöltetlen háziorvosi, gyermekorvosi praxis. A felnőtt háziorvos által ellátott esetek száma 2008. évhez képez nőtt, míg a gyermekorvos által ellátott esetek száma csökkenést mutat, mely valószínűleg a gyermekek létszámának csökkenésére vezethető vissza. A szakellátáshoz való hozzájutás biztosított az Aszódi Szakorvosi Rendelőintézetben, a Hatvani Albert Schweitzer Kórházban, valamint a Kistarcsai Flór Ferenc Kórházban.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

2012. január 1-től elvették a bölcsődéktől a korai fejlesztés lehetőségét. Ezt a feladatot a területi Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a TKVSZRB által kijelölt intézmény látja el. Ettől függetlenül lehetőség van a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált fogadására. Erre először 2013. szeptemberében került sor.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltáráshoz, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

A működés rendjét „A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai” című Módszertani levél részletezi, amely az Országos Család- és Gyermekvédelmi Intézet gondozásában jelent meg. A bölcsőde, mint gyermekintézmény a gyermekjóléti alapellátás része, amely a családban nevelkedő 0-3 éves korú gyermekek számára biztosítja a napközbeni ellátást, szakszerű gondozást, nevelést.

Kartalon Európai Unió forrásból valósult meg a 40 férőhelyes bölcsőde, mely 2012-ben kezdte meg működését. Bár nem tartozik a település kötelezően ellátandó feladatai közé, az önkormányzat szociális érzékenységét mutatja, hogy szívén viseli a kisgyermekes családok sorsát, és segíti a szülők munkaerőpiacra való visszatérését, ezért erején felül teljesít az intézmény működtetése során. Napos bölcsődeként működik az intézmény. Jelenleg 48 fő kisgyermek ellátására van lehetőség. A bölcsőde működési területe: országos.

A bölcsődébe a kisgyermeket 20 hetes kortól 3 éves korig veszik fel. Az ellátásra elsősorban a munkát vállaló szülők gyermekei jogosultak, de orvosi javaslat és szociális indok alapján rászorult gyermekeket is fogadnak.

A gyermekek ellátása a családokkal szorosan együttműködve történik az alábbi feltételek megteremtésével:

- Kis létszámú (12-14 fős) csoportok, „saját” gondozónő rendszerrel.
- Szeretetteljes és szakszerű gondozás, nevelés.
- Korszerű, életkornak megfelelő táplálkozás, gondosan összeállított étrend, napi négyzeri étkezés biztosítása (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).
- Folyamatos és rugalmas, napirend, levegőzés.
- Rendszeres gyermekorvosi felügyelet.
- Jó minőségű játékeszközök, fejlesztő-játékok állnak rendelkezésre.
- Önálló, szabad játék, együttjátás a társakkal.
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő tanulási lehetőségek, tapasztalatszerzés, a megismerő-folyamatok fejlődése.
- A helyes szokások és viselkedési szabályok elsajátítása, a személyiség, a kreativitás kibontakozása.
- Jó szokások kialakítása
- Egészséges, biztonságos környezetben.

A felvétel feltételei:

- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő vagy gondozó hivatalosan igazolja, hogy munkaviszonyban áll.
- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő, a gyerek gondozása mellett legalább 4 órás munkaviszonyban áll, vagy a családban súlyos beteget, vagy fogyatékoszt ápol (igazolással).
- A gyermeket gondozó szülő oktatási intézmény hallgatója (iskolalátogatási igazolással).
- Különleges esetekben, az a gyermek vehető fel, akinek veszélyeztetettségét a gyerekjóléti szolgálat, orvos, védőnő, családgondozó igazolja.

A bölcsődében dolgozó munkatársak létszáma, a törvényi kereteken belül a gyermeklétszámhoz igazodik. A gyermekek gondozását, nevelését 2-2 fő kisgyermeknevelő végzi. Három csoportban 6 fő gondozónő emelt szintű kisgyermeknevelő és gondozó végzettséggel rendelkezik. Jelenleg 8 településről látnak el kisgyermeket. Az összes 32 gyermek közül 23 gyermek kartali.

A bölcsődeorvos a törvényi előírás szerint, heti 4 órában látja el a bölcsőde orvosi teendőket.

A Játéksziget Bölcsőde nyitva tartása: 06.30-17.30-ig. A nyári szünet idejéről minden év március 15-ig kapnak tájékoztatást a szülők.

Az alapellátáson túl, az egyik csoportszobában, heti egyszer 2 órában játszócsoport működik, amit megbízási szerződéssel, külsős segítő vezet. A játszócsoport nagy népszerűségnek örvend. Más településekről is érkeznek szülők gyermekeikkel. 2012-ben mintegy 70 gyermeket hoztak el, alkalmanként 15-20 főt.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatói és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás fő feladatai: hivatalos ügyek intézésének segítése, szabadidős programok szervezése, tanácsadás, a veszélyeztetettséget észlelő rendszer működtetése, a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, családi konfliktusok megoldásának elősegítése.

A jelzőrendszer működik, fogadja a jelzéseket, ezt követően megteszi a szükséges intézkedéseket. Indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez.

Szükség esetén esetkonferenciát hív össze, szakemberek részvételével.

Évente egy alkalommal gyermekvédelmi tanácskozást tart, ahol a településen működő gyermekvédelmi munkát megtárgyalják.

Szabadidős programok rendezésében vesz részt.

e) gyermekvédelem

A családokat egy családgondozó látja el. 2012. évben 37 gyermek volt gondozásban 32 alapellátásban, és 5 gyermek védelembe véve. Védelembe vételre az igazolatlan hiányzások miatt került sor. Egyéb esetkezelés 127 gyermeket érintett a községben. A veszélyeztetettség okai: anyagi, gyermeknevelési, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, magatartás és teljesítményzavar, családi konfliktus, szülők vagy család életvitеле, szülői elhanyagolás.

Családból való kiemelés egy esetben történt, anyagi okok miatt az édesanya nem tudta vállalni a megszületett gyermek gondozását.

A jelzőrendszer tagjaival a kapcsolat jó, az éves jelzőrendszeri tanácskozáson kívül napi kapcsolat áll fenn a jelzőrendszer tagjai között.

Sajnos egyre több a pszichés probléma, ezért gyermekpszichológus munkájára lenne a legnagyobb szükség az esetkezelések során.

Településünkön jól működik a gyermekvédelmi jelzőrendszer. Kevés gyermek kerül állami gondoskodásba. Az általános iskolával, valamint a környező iskolákkal jó kapcsolat alakult ki.

Az alapvető problémákat sikeresen kezelik összefogással. Kiemelendő, hogy az új törvény életbe lépése óta jelentősen csökkent az iskolai hiányzások és az erről kapott jelzések száma.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások korlátozottak. A gyermeket nevelő családoknál jelentkező krízishelyzetet a jelzőrendszer tagjai közösen próbálják megoldani, segítséget nyújtani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Településünkön a sportolási lehetőség biztosított a gyermekek számára. 2012. évben szép eredményeket értek el a gyermekek a következő sportágakban: futsal, úszás, duatlon, gyermeklabdarúgó torna, teremlabdarúgó bajnokság, asztalitenisz, triatlon, leány labdarúgás, futás.

Több éven keresztül megrendezésre került a Galgamenti Ifjúsági Nap. Az eseményen 11 településről 120, köztük jelentős számban hátrányos helyzetű gyermekek vettek részt.

Az Erzsébet program keretében a kistérségből 2012. évben 20 hátrányos helyzetű gyermek egy hétig ingyenesen nyaralhatott a Balatonnál.

Nyáron több tábor szervezése megtörtént, annak érdekében, hogy a gyermekek felügyelet alatt legyenek, amíg a szülő dolgozik. Célzerű lenne a táborok összehangolt megszervezése.

Lehetőség szerint egyidejűleg egy tábor működjön. Így azok a gyermekek, akiket nyáron nem tudnak elhelyezni a szülők, folyamatosan felügyelet alatt lennének a nyár folyamán.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a bölcsődés, óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenes étkeztetésben részesülnek.

50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg vagy fogyatékos, három- vagy többgyermekes családban él. A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye tekintetében sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló aki:

-tartósan beteg,

-a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

-három vagy több kiskorú, illetve eltartott gyermeket nevelő családban él,

-nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, vagy

-rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2013-ban) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában ingyenesen vagy kedvezményesen. 2013. évben 30 gyermek 44 munkanapon keresztül részesült ebédben.

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A törvény 146. § (4) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középiskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében

nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

Az oktatási intézmények a tanév során közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést. Az ingyenes étkeztetésben részesülők száma folyamatosan nő.

A Gyermekétkeztetési Alapítvány által kiírt pályázatot több éven keresztül megnyertük, így településünkön élő hátrányos helyzetű gyermekeknek nem csak a szorgalmi időszakban, hanem azon kívül hétvégeken, iskola szünetekben is biztosítva volt az étkeztetése. Sajnos az utolsó alkalommal kiírt pályázaton nem nyert településünk.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok szervezése során, melyeken elsősorban hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	219	
Óvodai csoportok száma	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30 órától 17 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	0	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	19	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	19	

Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	9	0
Kisegítő személyzet	9	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünk 2 telephelyen működő óvodával rendelkezik. Az óvoda 9 csoporttal működik. Az óvodában a gyermekek elhelyezése a nyári szünetben is megoldott, nyáron nem zár be az óvoda, folyamatosan nyitva tart valamelyik telephelye. Három településről járnak gyermekek az óvodába. Helyhiány miatt elutasítás nem történt, minden gyermeket fel tudnak venni az óvodába.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	214	9	219	3	182	0
2009	237	9	219	3	191	0
2010	238	9	219	3	202	0
2011	252	9	219	3	202	0
2012	243	9	219	3	212	0

A táblázat alapján megállapítható, hogy a 3-6 éves korú gyermekek száma folyamatosan nő, ezzel összefüggésben az óvodába beírt gyermekek száma is emelkedett 2008. évhez képest.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	30	48	47	41	1	167
Más településről bejáró gyermekek létszáma	2	3	3	0	0	8
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	9	10	9	11	0	39
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	2	3	3	0	8
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	4	11	13	16	1	45
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	2	2	0	0	4
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	1	0	2
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	1	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

2012-2013. tanévben a 167 fő beíratott gyermekek közül 12 gyermek jár más településről. A beíratott gyermekek 25 %-a hátrányos helyzetű, 5 %-a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	267	275	542	110	20,3%
2011/2012	262	256	518	99	19,1%
2012/2013	251	264	515	88	17,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai oktatást a Könyves Kálmán Általános Iskola biztosítja két telephelyen.

Az alsó tagozatos iskolában emelt óraszámúban tanulhatják diákjaink az ének-zenét. 2006. márciustól kibővített, felújított, korszerű épületben tanulnak a felső tagozatos diákok. A nemzetközi méretű sportcsarnokban szinte minden sportolási lehetőség adott. A felső tagozatban informatika, matematika vagy angol emelt óraszámú oktatását választhatják diákjaink. Tanulmányaik végén diákjaink többsége ECDL-start vizsgát tesznek.

Az általános iskolába járó diákok száma 515 fő volt a 2012/2013-as tanévben. Mind az iskolások száma, mind a napközis tanulók száma csökkenést mutat.

A településen 1 körzet található.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	532
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	75
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	16
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	106

Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	40
--	----

A tanulók 15 %-a környező településekről jár a Könyves Kálmán Általános Iskolába. Az általános iskolás korúak 3 %-a a szomszédos településekre jár iskolába. Ennek oka lehet, hogy Aszódon és Gödöllőn egyházi általános iskola működik, valamint a szülő munkahelye szerint válassza meg az iskolát gyermekének.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

ISKOLA NEVE	2010		2011		2012		
Könyves Kálmán Általános Iskola Kartal							
Országos kompetencia- mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1567	1483	1369	1465	1421	1387	1472
8. évfolyam	1577	1583	1468	1577	1594	1555	1567
10. évfolyam							
Matematika							
6. évfolyam	1606	1498	1414	1486	1470	1432	1489
8. évfolyam	1756	1622	1531	1601	1640	1606	1612
10. évfolyam							

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetenciaméréseken az iskola rendre az országos átlag közelében teljesít, néhol kicsit alatta, néhol felette, azonban az iskolán belüli teljesítményt értékelve eltérés állapítható meg a HH/HHH tanulók hátrányára, Ők alapvetően országos átlag alatt teljesítenek.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009/2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010/2011	35	25	35	50	42	0	1	25	0	0
2011/2012	15	0	46	50	38	50	1	0	0	0

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A továbbtanulási mutatókból megállapítható, hogy elmúlt tanévekben a teljes tanulói létszámon belül a tanulmányaikat gimnáziumban folytató aránya 2010/2011 tanévben az országos átlagnak felel meg, míg 2011/2012 tanévben jelentős mértékű csökkenés mutatkozik, 15 %-ot ér el az országos 36 százalékhoz képest. Az általános iskolások legnagyobb hányada, majdnem a tanulók fele szakközépiskolában tanul tovább. A teljes tanulói létszám mintegy 38 %-a szakiskolában tanul tovább. Tekintettel arra, hogy nagyközségünkben csak általános iskola van, így a gyermekek a közeli városokba /Aszód, Hatvan, Gödöllő, Vác, Budapest/ kénytelenek utazni. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók 50-50 %-a folytatja tanulmányait szakközépiskolában vagy szakiskolában.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Játéksziget Napköziotthonos óvodában 19 óvónő és 9 dajka látja el a gyermekeket. A szakember ellátottság képesítés szempontjából teljes. Az óvodában egy fő gyógypedagógus-pszichopedagógus, kettő fő fejlesztő pedagógus, kettő fő gyógytestnevelő, egy fő logopédus, nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus van.

Az általános iskolában megfelelő képesítéssel rendelkező 44,5 fő pedagógus oktat. A pedagógusok munkáját fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus segíti.

A veszélyeztetett, továbbá a hátrányos helyzetű gyermekek részére a gyermekvédelmi felelősök nyújtanak hatékony segítséget.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen.

- az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása,
- a felvételi kérelmek elbírálása,
- az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A Játéksziget Napköziotthonos Óvoda két feladat ellátási helyen biztosítja az óvodai nevelést. A feladat ellátási helyek között nincs szegregációs gyakorlatra utaló jel. A szülők a lakóhelyhez közelebb álló óvodába íratják be gyermekeiket.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére. Ezek eredményessége az átlagok javulásában is megmutatkozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Megszaporodott a diétás és a különféle étel intoleranciás gyerekek száma	Megoldási lehetőségek feltérképezése, működő gyakorlatok megismerése
Az internetezés káros hatásai a gyermekekre, internetfüggőség, kommunikációs problémák	Oktatási intézményekben felvilágosító órák tartása
Nem megoldott az érettségi előtt álló diákok önkéntes munkájának biztosítása	Önkéntes munkát biztosító intézmények felkutatása, diákok kiközvetítése az intézményekbe az iskolán keresztül
Gyermekek egészségtelen étkezése, rendszeres sportolás hiánya, kisgyermekek fejlődési problémái	Egészséges étkeztetés figyelemmel kísérése. Sportolási lehetőségek fejlesztése.
Sajnos egyre több a pszichés probléma, ezért gyermekpszichológus munkájára lenne a legnagyobb szükség az esetkezelések során	A megelőzés érdekében gyermekpszichológus szakember közreműködése
Nyári időszakban nem megoldott a gyermekek felügyelete	Nyári táborok, programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb politikai célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika, változó tartalommal ugyan, de az európai integráció kezdete óta a Közösség napirendjén szerepel. Különbséget kell tenni az egyenlő bánásmód biztosítása és az esélyegyenlőség politikája között. A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein - oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb. A nők hátrányos helyzetének legfőbb oka elsősorban a mélyen rögződött előítéletekben, a nők és az esélyegyenlőség előítéletes társadalmi megítélésében keresendő. A nők esélyegyenlőségével kapcsolatban konkrét valós adatokkal nem rendelkezünk.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Olyan önkormányzati programokat szervezünk, amely a GYES lejártaát követően segíti a visszatérést.

A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják.

A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges az gyermekellátást nyújtó intézmények megléte.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott.

A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése. A rendelkezésre álló adatok alapján az öt célcsoport közül erről a területről áll a legkevesebb információ rendelkezésünkre.

E célok megvalósulását szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincsenek külön szervezett programok, de Munkanélküli Hivatal – áttételesen – működtet olyan programokat, melyek a Gyes-ről, Gyed-ről visszatérő kismamák munkaerőpiacra való visszatérését megkönnyíti.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	48	2	35	34		27	0	0
2009	62	0	62	55		35	3	1
2010	73	9	57	79		47	2	0
2011	78	4	45	67		52	3	0
2012	73	6	56	65		42	1	0

Az alacsony iskolai végzettség mindkét nem számára problémát okoz munkavállaláskor. A nők helyzete speciális, hiszen a család összetartása, a gyermekek nevelése az ő feladatuk. Ezért az alacsonyabb végzettségű nőket képzéssel, átképzéssel segíthetjük vissza a munka világába.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nőkkel kapcsolatosan a munkaerőpiacon nem rendelkezünk információval a hátrányos megkülönböztetésre tekintettel. Az önkormányzatban és intézményeiben nincs bérkülönbség a női és férfi munkavállalók között, rögzített bértábla alapján történik a bérek kifizetése.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Kartalon fontosnak tartjuk a településen élő gyermekek ellátását és azt, hogy a településen folytassák majd felnőtt életüket is. Kartalon Európai Uniós forrásból valósult meg a 40 férőhelyes bölcsőde, mely 2012-ben kezdte meg működését. Bár nem tartozik a település kötelezően ellátandó feladatai közé, az önkormányzat a szíven viseli a kisgyermekes családok sorsát és segíti a szülők munkaerőpiacra való visszatérését. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, jelenleg 48 gyermek ellátására van lehetőség. A 2011/12-es évben gondozási-nevelési év második felében 27 fő kisgyermek ellátását kérték, főként azok a családok, ahol a szülők már dolgoztak, s a gyermekek elhelyezését csak nagy nehézségek árán tudták megoldani. A 2012-es évben 39 fő gondozását biztosította az intézmény. Az alapellátáson túl, az egyik csoportszobában, heti egyszer 2 órában játszócsoport működik, amit megbízási szerződéssel, külsős segítő vezet, 300 Ft-os részvételi díj ellenében.

A bölcsődébe a kisgyermekeket 20 hetes kortól 3 éves korig vesszük fel. Az ellátásra elsősorban a munkát vállaló szülők gyermekei jogosultak, de orvosi javaslat és szociális indok alapján rászorult gyermekeket is fogadunk.

A gyermekek ellátása a családokkal szorosan együttműködve történik az alábbi feltételek megteremtésével:

- Kis létszámú (12-14 fős) csoportok, „saját” gondozónő rendszerrel.
- Szeretetteljes és szakszerű gondozás, nevelés.
- Korszerű, életkornak megfelelő táplálkozás, gondosan összeállított étrend, napi négyyszeri étkezés biztosítása (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).
- Folyamatos és rugalmas, napirend, levegőzés.
- Rendszeres gyermekorvosi felügyelet.
- Jó minőségű játékeszközök, fejlesztő-játékok állnak rendelkezésre.
- Önálló, szabad játék, együttjátás a társakkal.
- Életkornak, fejlettségnek megfelelő tanulási lehetőségek, tapasztalatszerzés, a megismerő-folyamatok fejlődése.
- A helyes szokások és viselkedési szabályok elsajátítása, a személyiség, a kreativitás kibontakozása.
- Jó szokások kialakítása
- Egészséges, biztonságos környezetben.

A felvétel feltételei:

- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő vagy gondozó hivatalosan igazolja, hogy munkaviszonyban áll.
- A gyermekkel közös háztartásban élő szülő, törvényes képviselő, a gyerek gondozása mellett legalább 4 órás munkaviszonyban áll, vagy a családban súlyos beteget, vagy fogyatékoszt ápol (igazolással).
- A gyermeket gondozó szülő oktatási intézmény hallgatója (iskolalátogatási igazolással).

- Különleges esetekben, az a gyermek vehető fel, akinek veszélyeztetettségét a gyerekjóléti szolgálat, orvos, védőnő, családgondozó igazolja.

Családbarát megoldási lehetőségnek bizonyulna, ha otthon végezhető munkát vagy részmunkaidős munkahelyet találna a többgyermekes, kisgyermekes anyuka. Így mégis pénzkereseti lehetőséghez jut, mégis maradna idő a családjára, a gyerekekre. A munkáltatók nagy része nem preferálja a beteg gyerek(ek)kel gyakran otthon maradó szülőt, pedig ha ráadásul többgyermekes a család, gyakran előfordulhat ilyen probléma.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket. A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területéért felelős ágazat a védőnői szolgálat. Településünkön 2 védőnő látja el a feladatokat, a törvény által előírt szolgáltatásokat szervezik és látják el.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	2	196	98
2009	2	164	82
2010	2	165	83
2011	2	155	78
2012	2	171	86

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A 0-3 év közötti gyermekek száma a 2012-es évben 221 fő volt, a védőnőkre jutó átlagos gyermekszám 111 fő.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért országos szinten. Településünkön egy esetben érkezett jelzés családon belüli erőszakra a 2014-es évben. Az intézkedés megtörtént, de az anya végül visszalépett. A Gyermekjóléti Szolgálat után követi a családot.

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban, melyek során eljárás nem indult, statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre a rendőrkapitányságnak. Bíróági ítéletek eredményéről adatokkal a Gödöllő Járási Bíróság rendelkezik, azonban a nyilvántartásuk nem alkalmas az adatok leválogatására, így nem tudnak adatot szolgáltatni.

A jelzőrendszerben résztvevő szervezetek által több esetben érkezett értesítések alapján a szükséges intézkedéseket a rendőrség végrehajtotta. Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások, továbbá az, hogy a fiatalok nem rendszeresen látogatják az iskolai foglalkozásokat, valamint továbbra is az elkövető alkoholisták életvitele.

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs, ex-partner élettárs kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb) fölött hatalmat – testi, anyagi vagy jogi dominanciát – tud gyakorolni. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt.

A családon belüli erőszakra nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család, vagy intim viszony köti –kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakra: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közötti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszennvedőit nem és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, családi, baráti-, kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kínozása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (erőszakos közöszlenség, emberölés).

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszakos cselekményeket „nők elleni erőszaknak” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszennvedője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak visszaszorítását nehezíti az a körülmény, hogy a megtörtént erőszakos esetek csupán töredéke jut a hatóságok tudomására.

Elsősorban a nők elleni cselekményeknél gyakori. Magába foglalhatja a különböző fenyegetéseket (verés kilátásba helyezése, emberöléssel, vagy például gyermek életének kioltásával kapcsolatos fenyegetések) zsarolást, függő viszony kialakítását (munkalehetőség korlátozása, baráti-családi kapcsolatok megszakításának kiterjesztése), ellenőrzést az elnyomott személy felett, információk eltitkolását.

Gyakori, hogy a bántalmazó a saját erőszakos cselekményét a partner-családtag állapotával, magatartásával magyarázza, felelősséget ébreszt a bántalmazottban – az áldozat is tehet a saját bántalmazásáról. Az elszigetelés az egyik alapcselekménye a bántalmazónak: megpróbálja elérni, hogy a bántalmazott ne találkozzon, vagy korlátozza kapcsolattartását a családtagjaival, barátaival, kollegáival, ne forduljon a hatóságokhoz, ha bántalmazás történik.

A bántalmazó nemcsak érzelmileg, hanem pénzügyileg is igyekszik függőségbe hozni az áldozatot: az önálló megélhetést, mint lehetőséget megszünteti, ellenőrzést gyakorol a bántalmazott pénze és vagyontárgya fölött. Az elnyomott személynek „engedélyt” kell kérnie még a saját vagyonával való rendelkezéséhez is (koldulnia kell a bántalmazójától).

A bántalmazott kinevetése, kigúnyolása, nevetségessé tételétől rövid út vezet a mindennapi, állandó verbális támadásokig, folytonos káromkodásig, az áldozat szidalmazásáig, megszégyenítéséig emberi méltóságának eltiprásáig. A gyűlölettel teli beszéd, ordibálás kiabálás, továbbá a non-verbális fenyegetések (támadó mimika, agresszív gesztusok, félelemkeltő testhelyzetek) mind előfordulhatnak a családon belüli erőszak esetkörében.

A testre ható bármely külső ráhatás – akár érintés is beletartozhat ebbe a kategóriába, ez az erőszak-típus a legnagyobb fájdalmat okozó, legsúlyosabb, mivel magát a személy fizikai létét-egészségét veszélyezteti. A többi erőszak-cselekményhez képest kisebb számban fordul elő, ám hatása, intenzitása jóval nagyobb a fentieknél. A testi sértéstől az áldozat gyakran sérülést szenved, előfordul, hogy súlyos egészségromlás vagy súlyos testi sértés is bekövetkezik, és nem ritka (Gödöllő Rendőrkapitányság illetékességi területén nem jellemző) az emberölés vagy életveszélyt okozó testi sértés sem. Az esetek nagy részben eszköz nélküli a cselekmény (ütés, rúgás, hajkitépés, megtaposás, pofonozás) de előfordul, hogy a bántalmazó kést, botot stb. használ.

Az esetek többségében megállapítható, hogy a bántalmazott, az adott napon és időben elszenvedett bántalmazás miatt a hatóságunk által kéri az eljárás lefolytatását, azonban az idő múlásával esetleges rendeződött kapcsolatuk miatt, vagy fenyegetés hatására kéri az eljárás megszüntetését. A családon belüli erőszak vonatkozásában hatóságunk minden esetben jelzést küld az illetékes Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat részére, akik minden esetben felveszik a kapcsolatot az érintett személyekkel annak érdekében, hogy nem csak jogi úton, hanem személyes elbeszélgetés alapján is rendezni tudják a család életét.

Indokolt esetben a hatóság ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi.

A pszichológusok az alábbi karakterisztikumokat állapították meg azoknál a személyeknél, akik gyakran bántalmazzák partnerüket, más családtagokat:

- Mások problémáira közömbösek
- Korlátozott gondolkodásúak
- Az állatokkal és a gyermekekkel szemben gyakran kegyetlenek
- Hiperérzékenyek
- Féltékenyek
- Bűnösséget ébresztenek áldozatukban
- Bagatellizálják az erőszakot
- Tárgyasítják a nőket ill. a férfiakat
- Erőszakosak, durvák a szexben
- Gyakran fenyegetnek erőszak alkalmazásával
- Áldozatként tüntetik fel magukat önigazolásként
- Gyűlöletet keltenek áldozatukkal szemben
- Emberi kapcsolat megvonással zsarolnak

- Megvalósíthatatlan elvárásaik vannak
- Beszédük durva, bántó
- Hisztériás kitörések

A családon belüli erőszak nem szüntethető meg pusztán a jogszabályok jobb alkalmazásával, vagy akár újabb törvények létrehozásával. Mindenkinek tennie kell ellene, hiszen ilyen vagy olyan formában szinte mindenki találkozik vele. A családon belüli erőszak megszüntethető és megelőzhető azzal, ha:

Az áldozat ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem támogatja és segíti az áldozatot.

Az elkövető ismerőseként vagy családtagjaként nem huny szemet az erőszak fölött, hanem nyíltan elítéli.

Nyomást gyakorol a törvényalkotókra (képviselők, minisztériumok, ombudsmanok) és a törvények alkalmazóira (rendőrség, ügyészség, bíróság, Igazságügy minisztérium) a hatékonyabb fellépés érdekében.

Szóvá teszi, ha valamely újság, reklám, kép vagy film azt sugallja, hogy a nők bántása, szexuális zaklatása természetes, férfias vagy vicces dolog. A legtöbb médiatermék készítője könnyen elérhető telefonon, e-mailen.

Számtalan oka lehet annak, hogy a nők nem lépnek ki egy erőszakos kapcsolatból. Az alábbiakban a leggyakoribb okokat és indokokat ismertetjük:

A gyerekek: „A gyerekeknek szükségük van apára. Egy erőszakos apa is jobb a semminél. „Házastársi eskü: Megfogadom, hogy a felesége maradok, míg a halál el nem választ. A rossz tulajdonságait is el kell fogadnom.”.

Szerelem: „Szeretem. Amikor nem durva, boldog vagyok. Ha vele maradok, talán a szerelmem megváltoztatja.”

A valóság letagadása: „Nem is igazi erőszak, amit velem csinál. Ki lehet bírni. Más nőknek sokkal rosszabb”

Szégyenérzet: „jobb, ha nem tud erről senki. Nem bírnám elviselni, ha kiderülne, miket csinál velem. „Az önbecsülés hiánya: „Úgysem találnék nála jobbat. Azt mondja, hogy csúnya vagyok, és ráadásul rossz anya és feleség.”

Félelem: „Megfenyegetett, hogy ha elhagyom, utánam jön, és megöl engem is, meg a gyerekeket is.”

Beletörődés: „Úgysem tudok változtatni a helyzetemen. Ő az erősebb. Senki sem segíthet rajtam.”

Felelősségérzet vagy társadalmi nyomás: „A családnak mindenképpen együtt kell maradnia. A család összetartása a nők dolga. „

Anyagi biztonság vagy gazdasági függés:” Nem tudnám egyedül eltartani magamat és a gyerekeket. Egyébként is, hová mehetnék?”

Érzelmi zsarolás: „Azt mondta, nem tud nélkülem élni. Azt mondta, öngyilkos lesz, ha elhagyom.”

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Önkormányzati Anyaotthon a település 50 km-es körzetében 4 darab található, nem önkormányzati fenntartású pedig 5. A krízishelyzetek megoldásában a Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat ad iránymutatást és segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	12	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	12	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	5	4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	5	4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2012	6	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	6	3	2	14	36	7

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kartal község területén a közéletben kellő hangsúlyban, arányban vannak a nők. Döntéshozó vezetői rétegben megfelelően reprezentáltak. A település döntéshozó testülete a képviselő-testület, ahol a 2010-2012-es években 4 nő és 5 férfi, 2012-2013. évben 6 férfi és 3 nő került megválasztásra. A polgármester férfi, a jegyző nő. Kiemelt figyelmet fordít arra a hivatal, hogy mindenki szakmai kompetenciái, képességei alapján kerüljön kiválasztásra teljes mértékben függetlenül attól, hogy férfi vagy nő az illető jelölt.

A helyi közéletben a civil szervezetek vezetői közül számos esetben nő a vezető. Az intézmények vezetői pozícióját is nők töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Szakértők szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adat, jelzőrendszer felkészítése a preventív intézkedésekre	Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatás, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni
GYES-ről visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Munkaidő kedvezmény biztosítása. Nyári szabadság szünetidőre történő engedélyezése
GYED-en, GYES-en lévők elmagányosodásának megelőzése	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése
Gyermekeit egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Anyagi, szociális körülmények javítása
A GYES-ről való visszatérő nők helyzete, nehéz az ismételt munkába állás	GYES-es lévő munkatársakkal folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kartalon 2012. évben 779 fő 60 éven felüli lakos élt, ez az állandó népesség 13,3 %-a. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. 64 éves korig, szinte minden korosztály esetében a férfiak vannak többen. 65 év felett ez az arány megváltozik, a nők száma 482 fő, a férfiak száma 297 fő.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	665	911	1576
2009	663	883	1546
2010	649	862	1511
2011	649	894	1543
2012	621	886	1507

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
 2. hozzátartozói
- nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

Településünkön az állandó népesség 26 %-a nyugdíjban, vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők közül a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. A nyugdíjminimum legkisebb összege évek óta 28.500 Ft.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskereső segély állapítható meg. A nyugdíj előtti álláskereső segély addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot.

A nyugdíj előtti álláskereső segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani. Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskereső segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Nyugdíj előtti álláskereső segélyben az részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik (megállapításhoz szükséges életkor), és
- legalább 45 napon át álláskereső járadékban részesült, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskereső járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskereső járadékra ismételten nem szerez jogosultságot, és
- az álláskereső járadék folyósításának időtartamát kimerítette, és
- az álláskereső járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetük miatt szívesen vállalnának munkát. A munkaerőpiacon kevés az esély ennek megvalósítására.

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A jogszabályok egyre jobban negatívan befolyásolják az idősek foglalkoztatásának esélyeit. Sokszor a fiatal, gyermekes szülők sem tudnak elhelyezkedni, vagy csak nagyon hosszú idő után. Jellemzően a fiatalok nagyobb piacképes tudással rendelkeznek, így az idősek elhelyezkedése egyre nehezebb.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. A szakirodalom részletesen elemzi, hogy az idősebb korosztály sokkal gyakrabban lesz áldozata munkaerő-piaci diszkriminációnak, amely megmutatkozhat egyrészt e korosztály álláskeresői, elhelyezkedési nehézségeiben, de abban is, hogy a munkahelyi leépítések előbb érik el őket.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	98	7	7%	32	n.a.	%
2009	156	13	8%	56	n.a.	%
2010	194	20	10%	79	n.a.	%
2011	171	19	11%	58	n.a.	%
2012	170	23	14%	69	n.a.	%

A fenti adatokból megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számán belül nem magas az 55 év felettiek aránya. Arra nincs adatunk, hogy közülük hányan tartoznak a tartósan munkanélküliek közé.

A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősek részére a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosított. Az önkormányzat kötelező feladatainak eleget tesz.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.

A településen két háziorvos és fogorvos biztosítja az egészségügyi alapellátást. A szakorvosi rendelőintézet Aszódon található.

A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés szintén biztosítva van településünkön.
Az idősek által igénybe vehetőek az alapszolgáltatások és a szakosított ellátási formák.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A településen a szociális ellátórendszer szereplője az önkormányzat, valamint az Aszódi Gondozási Központ. Önkormányzat az étkeztetést, míg a Gondozási Központ a házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosítja.

Az alapellátás megszervezésével segítséget nyújtunk a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás esetben főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodunk, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítjuk:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Házi segítségnyújtásban átlagosan 15-16 fő részesül településünkön.

Aszódon működik a nappali ellátás. Az idősek szállítása megoldott, mindezek ellenére nem kívánják igénybe venni e szolgáltatást a településen élők. Az idősek klubjában a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását biztosítják. Az időskorúak mellett a 18. életévet betöltött személyek, akik egészségi állapotuk miatt támogatásra szorulnak, szintén a klub tagjai lehetnek. A hiányzó családi gondoskodás pótlása, főként az idős szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása, egyedüllétének megszüntetése, valamint egészségi és higiénés viszonyainak javítása az elsődleges feladata a szolgáltatásnak. Nappali ellátásban a település lakói nem részesülnek.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A szociális étkeztetést igénybe vevők száma, ha lassan is, de évről évre nő. Jelenleg 19 fő részesül étkeztetésben.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	10	2	3	12	8	60	1
2009	10	3	3	12	9	60	1
2010	12	6	2	12	10	60	2
2011	10	6	2	12	10	60	2
2012	11	6	2	12	12	60	1
2013	12	4	2	12	15	60	2

Az idős emberek az egyes kulturális szolgáltatásokat - mozielőadás, színházelőadás, múzeumi kiállítás megtekintése – évek óta megközelítőleg azonos alkalommal látogatják. Közművelődési intézmény rendezvényén egyre több alkalommal vesznek részt.

c) idősök informatikai jártassága

Településen a megkérdezett 90 idős ember közül 25 fő tudja a számítógépet használni, internetet 24 fő használja.

Összességében elmondható, hogy az idősebb emberek nem ismerik a számítógépet, nem tudják kezelni. A Művelődési Házban, Könyvtárban lehetőség van számítógép használatára. A településen nincsen olyan tanfolyam, amely kifejezetten az idősebb korosztály informatikai tudását hivatott fejleszteni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesületnek 27 állandó és 30 pártoló tagja van. Az egyesületen belül működik a hagyományőrző táncsoport, akik rendezvényeken, helyi ünnepségeken kartali népviseletben szívesen szerepelnek dal- és táncscokorral, versmondással. Minden hét keddjén 14-től 17 óráig tartják összejöveteleiket, ahol beszélgetnek, névnapoznak, a soron következő fellépésre készülve énekelnek, táncolnak.

Részt vesznek a kartali és a galgamenti kistérség nyugdíjas szervezeteinek rendezvényein, testvérkapcsolatot ápolnak a 20 éves Csobánkai Vadvirág Nyugdíjas Klubbal. Megalakulásuk óta tagjai a Nyugdíjasok és Idősek "Életet az éveknek" Országos Szövetségnek. Igénybe veszik az általuk biztosított gyógyüdülési kedvezményeket, meghívásukra szerepelnek az általuk szervezett alkalmakon.

2002-ben kezdődött a szervezés. 2003 május 13-án ünnepélyes körülmények között, 12 állandó taggal alakult meg a Könyves Kálmán Nyugdíjas Klub. Céljuk: az egészséges élet és derűs öregség.

2004. májusban alakultak hivatalosan egyesületté és decemberben a kartaliak bizalmából, társadalmi összefogásból, önzetlen munkával kiadták a Fejezetek Kartal történetéből című könyvet 800 példányban. 3 hónap alatt szinte minden kötet gazdára talált.

2005-ben táncsoportot alapítottak és megkezdték a helyi népviseleti ruhák beszerzését, ezekben a viseletekben szerepelnek azóta is.

2006-ban a pártoló tagokkal közösen hazánk babamúzeumi részére kartali menyecskebabákat vittek ajándékba, egész napos kirándulással összekötve.

2007-ben a 4. évfordulóra megszervezték az 1. Kistérségi Népviseletes Babák kiállítását a kartali Faluházban.

2008-ban az 5. évfordulóra rendezett kiállításukra a tagok elhozták féltve őrzött, örökölt és a maguk által készített kartali hagyományokat őrző kézimunkáikat, népviseletes babákat. Ezeket a Láng Művelődési Házban megrendezett 9. népművészeti kiállításon, és Szentendrén az Idősek Világnapján mutatták be.

A Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesület megnyerte a Vidékfejlesztési Minisztériumhoz benyújtott Petőfi tér felújítása, a településkép megújítása c. pályázatot.

A kartali Faluház szintén több programot kínál a településen az idős korosztály számára. Az Alapítvány tevékenységi körébe tartozik a tárgyi és szellemi örökség gyűjtése, ápolása, hagyományok őrzése, környezetvédelem és a vidékfejlesztés. E célok megvalósítása során különböző rendezvényeket bonyolítanak le, ahol szinte minden korosztály lehetőséget kap arra, hogy megmutassa tehetségét, ezáltal ápolja és éltesse a hagyományunkat, kultúránkat.

A Faluház állandó kiállítása a Helytörténeti Kiállítás, ahol a XIX-XX.századbéli berendezési tárgyak, galgamenti népviseletek és korabeli fotók a régmúltba viszik vissza a látogatót.

Több éven keresztül megrendezésre kerül a Kukoricafesztivál. A Kartali Nyugdíjas Egyesület, a Kartali Asszonykórus, Kisasszonykórus, a Nefelejcs Népzenei Együttes rendszeresen műsorral készül az eseményre.

Decemberben, a hagyományokhoz híven, karácsonyi készülődéssel, mézeskalács sütéssel és ajándékkészítéssel várják az ünnepeket.

A Kartali Asszonykórus Egyesület munkáját a népdal szeretete, a múlt becsülése, a közösséghez tartozás jellemzi. Heti 2 órás próbával készülnek a fellépésekre. A helyi rendezvényeken szívesen részt vesznek, e mellett beneveznek a szakma által meghirdetett versenyekre is. Szép eredményeket, sikert értek el. „Kiemelt Arany” és „Aranypáva Díj” minősítést szereztek. Január hónapban „Csokonai „Díj” kitüntetésben részesült a Kartali Asszonykórus Egyesület.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Számítástechnikai képzések, internet használat	Érdeklődés felkeltése, képzések, programok szervezése
Az idők feltérképezése, információ hiány következtében nem jut el a szolgáltatás az érintettekhez	Meglévő adatbázis folyamatos frissítése, közös adatbázis létrehozása
Idős személyek gyakran válnak áldozattá	Idősek biztonságának javítása, biztonsági rendszerek kiépítésének segítése
Sok idős ember él egyedül, könnyen válnak bűncselekmény áldozataivá	Szomszédok Egymásért Mozgalom segítségével a bűnözési lehetőség csökkentése, közösség teremtése
Leggyakrabban előforduló betegségek idős korban	Életmód tanácsadás, prevenciós szemlélet erősítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossg esetén még jelentősebb.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő személy van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékossgtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgban szenvedők aránya. A fogyatékossg az érintetteket elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A fogyatékkal élők közel fele, mintegy 30 ezer ember mondta magát mozgássérültnek.

A második leggyakoribb fogyatékossg a hallássérültség, amely a fogyatékos emberek 21 százalékát sújtja. Ezt követi a gyengénlátás és a vakság fogyatékosokon belüli 20 százalékos aránnyal.

A nők körében a férfiakénál nagyobb a mozgás-, a látás- és a hallássérültek aránya. A fogyatékoság az érintetteket – válaszaik alapján – elsősorban a mindennapi életben, a közlekedésben, illetve a tanulásban és a munkavállalásban akadályozza.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala akadálymentes.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékossgal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági nyugdíj vagy a rokkantsági járadék.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Jelenleg településünkön nincs csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

Az önkormányzat foglalkoztat jelenleg 4 fő megváltozott munkaképességű személyt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkahelyek jelentős része fizikai szempontból és problémaérzékenysége alapján is alkalmatlan fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül.

Nincs erre vonatkozó adatunk a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalatok szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

A házi segítségnyújtást és az étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatást több fogyatékkal élő személy is igénybe veszi.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak fogyatékos személyek is. Nyilvántartott adattal azonban csak a közgyógyellátásban, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A fogyatékkal élők részére közgyógyellátási igazolvány, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás, fogyatékosági támogatás kérhető, illetve állapítható meg jogszabályban szabályozott esetekben.

A mozgáskorlátozottak részére gépjárműadó kedvezmény / mentesség biztosítható jogszabályban meghatározott esetekben.

Fogyatékosok lakosságon belüli számára nincs adat a 2011-es népszámlálás adatai lennének irányadók, de nem hozzáférhető az adatgyűjtő rendszereken keresztül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossgai csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzatoknak közszolgáltatást ellátó egységeikben az akadálymentesség szempontjainak legkésőbb 2013. december 31-éig érvényt kellett szerezni.

Az akadálymentesítés definíciói:

Komplexen akadálymentes, azaz teljes körűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékossgal élő bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használhat.

Részből akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemei.

Egyáltalán nem akadálymentesített.

A települési önkormányzat tulajdonában lévő intézmények részben akadálymentesek. A művelődési ház és a 3. sz. óvoda részben akadálymentesek.

Komplexen akadálymentes a Polgármesteri Hivatal, bölcsőde, központi óvoda, gyermekjóléti szolgálat és családsegítő épülete, valamint az iskola.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott mindenhol. Az elmúlt években megvalósult Európai Unió projektjei: óvoda, iskola akadálymentesítése, polgármesteri hivatal felújítása, szabadtéri színpad építése, új bölcsőde építése passzív ház közeli energiatakarékos formában.

Az intézményekben főleg a mozgásszervi fogyatékosok számára történt meg az akadálymentesítés. Az akadálymentesítés folyamatosan zajlik a szolgáltató épületek esetében is. Legutóbb a posta épületének akadálymentesítése történt meg.

A fogyatékos személyek számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz. Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékossgal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét.

A település honlapja nem akadálymentesített.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt feltétel az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapvetően, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

A munkahelyek akadálymentesítettségére felmérés nem készült.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés akadálymentesítése nem megoldott. A közúti közlekedésre jellemzőek az egyenetlen járdák, kátyúk, útpadkák. Figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Az önkormányzat által történő felújítások során lehetőségeinkhez képes igyekszünk megvalósítani az akadálymentesítést.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A fogyatékos személyek nappali ellátására létesített önkormányzati intézmény nincs a településen. Igény esetén az Ikladon működő Galgamenti Támogató Szolgálattal együttműködve tudjuk megoldani fogyatékos személyek utaztatását.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem alakult ki ilyen szolgáltatás.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya	Fogyatékos személyek esélyegyenlőségének érvényesülése a nyilvános önkormányzati rendezvényeken
Nem akadálymentesített weblap	Kartal Nagyközség weblapjának akadálymentesítése
Többségi társadalom érzéketlensége és információ hiánya a fogyatékossgal élők iránt	Nyári táborok ideje alatt bizonyos időt a fogyatékossgal élők csoportjának megismerése
Növekedjen azoknak a szakembereknek a száma, akik a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek problémáival foglalkozik	Speciális képzésen és továbbképzésen való részvétel a szociális területen dolgozók részére
Komplex akadálymentesítés nem megoldott a közintézmények egy részében	Pályázati források keresése az akadálymentesítés kialakítására

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetekkel jó kapcsolatot tart fenn az önkormányzat, ennek köszönhetően a rendezvényeken aktívan részt vesznek a szervezetek.

Civil szervezet neve

A szervezethez kapcsolódó közfeladat

Kartali Polgárőrség
Mozgáskorlátozottak kartali csoportja

Kartal Ifjúságért Alapítvány
Kartal Teniszkлуб
Forrás Szabadidő Sport Egyesület
Könyves Kálmán Nyugdíjas Egyesület
Kartal Nagyközségi Sportegyesület
Kristály Művészeti és Rekreációs Alapítvány
Kartal Postagalamb Egyesület
Játéksziget Lakóiért Óvodai Alapítvány
Vadásztársaság

közbiztonság
mozgáskorlátozottak érdekeinek védelme

sport
sport
sport
szociális
sport
egészségügy
sport
oktatás
sport

Kartali Futsal Sportegyesület	sport
Kartali Hagyományőrző Lovas Egyesület	sport
Legato Kulturális Alapítvány	oktatás
Regionális Szabadidő Egyesület	sport
Szülőföldünk Kartal Alapítvány	kulturális
Törvényen kívüli Vadnyugati Lovasok Sportegyesülete	sport
Asszonykórus	kulturális
Nefelejcs Népzenei Együttes	kulturális
Ifjúsági Néptánc Csoport	kulturális
Gyűszűkör	kulturális

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Településünkön a Római Katolikus Egyház és a Baptista Gyülekezet működik. Az önkormányzat minden évben támogatást nyújt a civil szervezeteknek. 2013. évben 2.033 eFt-tal támogatta az önkormányzat a civil szervezeteket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Településünk az Aszód és Társult Önkormányzatok Szociális és Gyermekjóléti Társulásának tagja.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Magyar Vöröskereszt Szervezetével jó kapcsolatot alakítottunk ki. Több alkalommal élelmiszer osztást, kisgyermekes családoknak bébiételt, tanév kezdése előtt tanszereket és ruhák osztását szerveztük meg a hátrányos helyzetű családok részére.

Lakossági bejelentést követően a Kartali Polgárőrségnek több alkalommal jeleztünk, amennyiben felmerült annak veszélye, hogy idős emberekhez térnek be csalók.

Több civil szervezet szervezésében a gyermekek nyári táboroztatása biztosított.

Római Katolikus Egyház kartali karitás szervezésében adománygyűjtés, adományozás a szociálisan rászorultak részére.

A civil szervezetek nagy része a sportolási lehetőséget biztosítja a település lakói számára.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők leginkább a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúlyt helyeztünk a minél szélesebb körű adatgyűjtésre. A helyzetelemzéshez szükséges adatok, információk szerzésében részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szociális, közművelődési, szakemberek.

Megalakult a helyi esélyegyenlőségi programért felelős fórum, röviden HEP Fórum. A HEP Fórum segítséget nyújtott az adatgyűjtésben, az egyes célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárásában, majd véleményezte a helyi esélyegyenlőségi programot.

A tervezetet az önkormányzat közzétette honlapján, a lakosság véleményét elmondhatta.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program tervezete társadalmi vitára bocsátása a honlapon történő megjelenéssel biztosított volt.

Kartal Nagyközség Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját a Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor megtekinthetik a lakosok, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül. A település lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás ellenőrzésére is.

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők mielőbb visszatáljanak a munka világába és felzárkózzanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, védelmét, a testi és lelki jólétét segítő szolgáltatás működését.

Folyamatosan odafigyelünk az idős emberek közbiztonságára, a rászorulókat érintő problémákra, azok könnyítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a nemek közötti egyenlőség biztosítását, az azonos esélyeket az élet minden területén.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének, továbbá a munkaerő piaci esélyeinek javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Védett tulajdonságú csoportokba tartozó mélyszegénységben élők, romák speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása az önkormányzati intézmények szakembereinek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Növekedjen azoknak a munkájuk során emberekkel foglalkozó önkormányzati szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel kapcsolatos ismereteket adnak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Emelkedjen a speciális képzésen és továbbképzésen résztvevő szakemberek száma a szociális és egészségügy területén
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzések, továbbképzések biztosítása az önkormányzat szakemberei számára
Résztvevők és felelős	Önkormányzat és intézményei, polgármester
Partnerek	Továbbképzést végző szerv
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzett szakemberek száma Folyamatosan képzett szakember gárda
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szükséges ismeretek elmaradása, motiválatlanság Költségvetésből az intézmények számára forrás biztosítása a képzésre
Szükséges erőforrások	pénzügyi, humán

Intézkedés címe:	Gazdálkodj okosan, pénzkezelési, életmód-vezetési tanácsadás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság adósságállomány újratermelődése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Tanácsadás, rendszeres foglalkozások. Az emberek megtanulják a megfelelő pénzkezelést.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, igényfelmérés. Tanácsadás szervezése
Résztvevők és felelős	Családsegítő szolgálat Polgármester és az általa kijelölt személy
Partnerek	Családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés 2015. december 31. Tanácsadás szervezés - folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A lakosság adósságállományának csökkenés Kevesebb védendő fogyasztói igénylés Tanácsadáson részt vettek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség Forráshiány Rendszeres tanácsadás biztosítása.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi Humán

Intézkedés címe:	Felvilágosítás a munkaügyi központban való regisztráció szükségességéről és hasznosságáról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküli lakosság egy része nem regisztrál a munkaügyi központban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: ismertetni a munkaügyi központ hasznosságát a célcsoporttal, tájékoztatni őket a regisztráció fontosságáról. Rövid- és közép: felmérni a célcsoportot, információkat gyűjteni, tájékoztatókat szervezni. Hosszú: felvilágosítani az embereket a lehetőségekről, amikről lemaradnak, ha nem regisztrálják magukat. A településen élő munkanélküliek minél nagyobb arányban regisztráltassák magukat a munkaügyi központban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés. Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal. Információgyűjtés a regisztrációval járó pozitívumokról, annak menetéről. Tájékoztatás megszervezése. Széleskörű propagálás.
Résztvevők és felelős	Családsegítő Szolgálat és jegyző által megbízott személy
Partnerek	Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	rövid és közép: 1,5 év Hosszú: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Résztvevők száma. A munkaügyi központban regisztráltak száma. Folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi központtal és a résztvevőkkel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Minden téren tájékoztatás és propagálás.
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Intézkedés címe:	A foglalkoztatásban részt vevő intézmények együttműködésének erősítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincsen megfelelő rendszer kiépítve, ennek következtében sokan nem láthatóak a statisztikában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nem regisztrált munkanélküliek számának feltérképezése. Feketemunka visszaszorítása. A nem regisztrált munkanélküli személyek elhelyezkedésének segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés. Képzési, szakképzési programokba bevonási lehetőség felkutatása. Elhelyezkedésük nyomon követése.
Résztvevők és felelős	Polgármester és az általa kijelölt személy
Partnerek	Családsegítő, szociális csoport, munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nem regisztrált munkanélküliek száma. A nem regisztrált munkanélküli személyek elhelyezkedésének aránya.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Forráshiány.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázatok felkutatása.

Intézkedés címe:	Közüntézményekben ingyenes internet, kommunikációs eszköz és könyvtár használat biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők nehezen jutnak internet, kommunikációs eszközök és könyvtár használatához
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Helyi programok szervezése infokommunikációs, számítástechnikai eszközök ismeretéről és használatáról. Közüntézményben lehetőség biztosítása, hogy ingyenesen használhassák az eszközöket.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok szervezése. Ingyenes használat biztosításának lehetősége.
Résztvevők és felelős	Művelődési ház, családsegítő
Partnerek	Művelődési ház, családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	Programok szervezése – folyamatos Ingyenes használat biztosításának lehetősége - folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programon részt vevők száma. Ingyenes használók száma. Folyamatos programok és használat biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Forráshiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Az önkormányzat szervezze meg a településen élő diákok önkéntes foglalkoztatását oly módon, hogy ez a felajánlott munka hozzon eredményt a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megoldott az érettségi előtt álló diákok önkéntes munkájának biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az érettségi előtt álló diákok szerezzék meg az érettségi bizonyítvány kiadásához szükséges igazolást arról, hogy önkéntes munkában vettek részt a jogszabályban előírt kötelező óraszámban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes munkát biztosító intézmények megkeresése, a diákok kiközvetítése az intézményekbe az iskolán keresztül.
Résztvevők és felelős	Oktatási intézmények. Polgármester által kijelölt személy
Partnerek	Oktatási intézmények. Önkéntes munkát biztosító szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 08.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkát biztosító intézmények száma, önkéntes munkát végzett diákok száma. Törvényi szabályozás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elmaradás esetén a diákok nem kapnak érettségi bizonyítványt. Önkéntes munka lehetőségének biztosítása.
Szükséges erőforrások	Humán

Intézkedés címe:	A gyermekek esélyegyenlősége érdekében biztonságos internetezésre felkészítés az oktatási intézményekben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az internetezés káros hatásai a gyermekekre, internetfüggőség, kommunikációs problémák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek megóvása az internethasználat során a káros információktól, a függőség kialakításától
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Oktatási intézményekben felvilágosító órák tartása
Résztvevők és felelős	Oktatási intézmény vezetője
Partnerek	KLIK
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megtartott felvilágosító órák száma. Oktatások. előadások folyamatossága
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az órák elmaradásával a gyermekek internet felhasználása közbeni kockázatok növekedése. Tájékoztató előadások folyamatos megtartása.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Gyermekek esélyegyenlősége elősegítése érdekében egészséges életmódra, sportra nevelés, prevenciós programok biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek egészségtelen étkezése, rendszeres sportolás hiánya, fejlődési /beszéd, mozgás/ problémái
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek egészséges táplálkozására, fejlődésükre folyamatos odafigyelés. A gyermekek egészséges fejlődésének fenntartása rendszeres sportolási, mozgási lehetőségek biztosításával. Lehető legkorábban kiszűrni a gyermekek fejlődési problémáit.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egészséges étkeztetési figyelemmel kísérése. Sportolási lehetőségek fejlesztése. Szűrések szakemberek bevonásával.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, intézmények
Partnerek	Önkormányzat, intézmények, étel beszállítók, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Sportolási lehetőségek bővülésének száma. Feltárt mozgásfejlődési problémák száma. A szolgáltatók által szállított és a saját főzőkonyhával rendelkező intézmények ételei minőségének folyamatos ellenőrzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ellenőrzések elmaradása, ételek nem megfelelő mennyisége, minősége. Prevenció elmaradása a gyermekek egészséges életmódját, fejlődését gátolja. Folyamatos ellenőrzés
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

Intézkedés címe:	Ételintoleranciával küzdő gyermekek étkeztetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Településünk intézményeiben egyre nagyobb számban fordul elő ételintoleranciával küzdő gyermek, így az étkeztetésük biztosítása egyre nagyobb problémát okoz a konyha és az önkormányzat számára
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az ételintoleranciával küszködő gyermekek megfelelő étkezésének biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Megoldási lehetőségek feltérképezése, működő gyakorlatok megismerése, és településekkel összefogva táplálkozási szakértő megbízása
Résztvevők és felelős	Polgármester, köznevelési intézmények vezetői
Partnerek	Konyhai dolgozók, gyermekorvos, védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	2015.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az igényre megfelelő étel biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem áll rendelkezésre nyersanyag, nincs megfelelő szakember
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Nyári táborok, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nyári időszakban nem megoldott a gyermekek elhelyezése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyári időszakban több program, táborok szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok, táborok szervezése
Résztvevők és felelős	Köznevelési intézmények
Partnerek	Gyermekjóléti szolgálat, művelődési ház, egyház civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2014.08.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Táborokban részt vevő gyermekek száma. Nyári időszakban szervezett programok száma. Pályázatok figyelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány. Érdektelenség.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Gyermekepszichológus közreműködése az esetkezelések során
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sajnos egyre több a pszichés probléma, ezért gyermekepszichológus munkájára lenne a legnagyobb szükség az esetkezelések során
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Veszélyeztetett gyermekek, családok számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Gyermekepszichológus alkalmazása
Résztvevők és felelős	Intézményfenntartó központ
Partnerek	Gyermekejóléti szolgálat, Gondozási Központ Aszód
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Ellátott veszélyeztetett gyermekek, családok száma. A gyermekepszichológus alkalmazásával csökkenthető lenne a veszélyeztetett gyermekek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, szakember hiány. Pályázati források bevonása.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Gyes-en/gyed-en lévő anyák munkába való visszatérése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	GYes-en/gyed-en lévő anyákkal az önkormányzatban és intézményeiben folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést a munkahelyre
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők visszatérésének segítése az ismételt munkába álláshoz. Folyamatos kapcsolattartás az otthon lévő szülővel, tájékoztatás, bevonás a munkahelyi eseményekbe. Ne távolodjon el a munkáltató és a munkavállaló. Könnyebb visszailleszkedés a munkafolyamatokba, esetleges változások kezelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés az önkormányzat és az intézményeiben a nők számát illetően Dolgozzunk ki egy rendszert arra, hogy milyen módon fogjuk tartani a kapcsolatot, milyen rendezvényre hívjuk vissza, gyakorlat kidolgozása Aktuális képzésről tájékoztatás, a munkájához kapcsolódó jogszabály változásokról tájékoztatás
Résztvevők és felelős	Jegyző általa kijelölt személy, intézmények vezetői, polgármester
Partnerek	védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	2014.09.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Elkészült szabályozóanyag Részmunkaidőt hány nőnek ajánlottunk fel Mennyi eseményre hívtuk be az anyukákat Hányszor történik egy évben a kapcsolattartás Munkáltatói kedvezmény igénybevétele Folyamatos kapcsolattartás növeli a lojalitást, más felől erősíti a munkahely hatékonyságát Mennyi idő alatt tud zökkenőmentesen visszatérni, hány fő tér vissza a munkahelyre
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Zaklatásnak veszik az otthon lévő szülők a megkeresést. Kidolgozott rendszer, tapasztalatok beépítése a későbbi kapcsolattartásba is. Ne problémaként, hanem segítségként éljék meg.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Nők esélyegyenlőségéhez kapcsolódóan a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, az ellátások során a célzott támogatásainak megismerése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekeit egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Anyagi és szociális körülmények javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének megismertetése, igényekhez igazodó bővítése Az érintett csoportok elérése, tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról
Résztvevők és felelős	Jelzőrendszer tagjai: védőnők, intézmények gyermekvédelmi felelősei, gyermekjóléti szolgálat, Polgármesteri Hivatal szociális csoport
Partnerek	civilek
Határidő(k) pontokba szedve	2015.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok száma Programban részt vevők száma Életszínvonal javulása, ismeretek hozzáféréseinek folyamatos biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az egyszülős családok életkörülményeinek további csökkenés. Gyermekszegénység növekedése. Az információ folyamatos átadásával csökkenthető a kockázat.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, felkészítése, megismertetése a családon belüli erőszak különböző szakaszaival
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak eseteinek számáról nincs adatunk, az országos tendenciákat figyelembe véve a jelzőrendszert fel kell készíteni a fizikai bántalmazást megelőző preventív intézkedésekre
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Jelzőrendszer tagjainak folyamatos informálása, megerősítése, érzékenyítő tréningek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, jelzőrendszer tagjainak felkészítése a preventív intézkedésekre
Résztvevők és felelős	Jelzőrendszer tagjai: gyermekjóléti szolgálat, védőnők, intézmények gyermekvédelmi felelősei, gyermekorvos, önkormányzat
Partnerek	Rendőrkapitányság, polgárőrség, civil szervezetek, egyház
Határidő(k) pontokba szedve	2015.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jelzett esetek, intézkedések száma, érzékenyítő tréningen részt vevők száma Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása a beavatkozás lehetőségeiről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Intézkedések számának csökkenése, elmaradása. Jelzőrendszer tagjainak folyamatos informálása.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Kisgyermeket nevelő nők munkavállalási esélyeit rontó szolgáltatási hiányosságok csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Mielőbbi munkába történő visszatérést támogató minden olyan intézkedés biztosítása, ahol az önkormányzatnak ráhatása lehet a munkába történő visszatérés segítésére /elegendő bölcsődei, óvodai férőhely, iskolai napközi, étkeztetés biztosítása/
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményekben az elhelyezésre váró gyermekek férőhelyigényének biztosítása. Munkáltatók részéről folyamatos képzés a munkába történő visszatérés segítéséhez. Munkaidő kedvezmény biztosítása. Nyári szabadság szünetre történő engedélyezése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat intézményei, Polgármester, Jegyző
Partnerek	Önkormányzat intézményei, Polgármester, Jegyző
Határidő(k) pontokba szedve	2015.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkánélküli nők számának csökkenése. Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Munkahelyi esélyegyenlőségi programokban foglaltak be nem tartása. Hiányzó esélyegyenlőségi programok elkészítése, azokban foglaltak betartása.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	GYES-en, GYED-en lévők elmagányosodásának megelőzése, programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktushoz is vezethet.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szabadidős programok szervezése, igény szerint bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családi szabadidős programok szervezése, lebonyolítása
Résztvevők és felelős	Köznevelési és közművelődési intézmények intézményvezetői, védőnők, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	Köznevelési és közművelődési intézmények intézményvezetői, védőnők, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szabadidős programok száma. Programokon résztvevők száma. Szabadidős programok folyamatosság
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Forráshiány, pályázatok figyelése.
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrása

Idősek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Adatbázis készítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek feltérképezése, információ hiány következtében nem jut el a szolgáltatás az érintettekhez, pl. nappal ellátást nem veszik igénybe az idős emberek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatbázis kialakítása. Meglévő adatok folyamatos frissítése. Közös adatbázis létrehozása /egyházak, gondozási központ/. Az idős személyek olyan szolgáltatásokat tudnak igénybe venni, ami testi, lelki személyiségüket javítja.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatbázis kialakítása. Meglévő adatbázis folyamatos frissítése. Közös adatbázis létrehozása.
Résztvevők és felelős	Gondozási Központ családgondozó, egyház, polgármesteri hivatal
Partnerek	Gondozási Központ, családgondozó, egyház, polgármesteri hivatal, civil szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	2015.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázisban szereplők száma. Szolgáltatást igénybe vevő száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Az idősek nem nyitnak a szolgáltatások iránt.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai.

Intézkedés címe:	Életmód tanácsadás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Leggyakrabban előforduló betegségek: daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi, pszichés problémák
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Prevenációs szemlélet erősítése. Az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Életmód tanácsadás bevezetése
Résztvevők és felelős	Háziorvosok
Partnerek	Háziorvosok, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2015.05.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tanácsadáson részt vettek száma . Idősek klubja programjába folyamatosan beépítve
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Idősek esélyegyenlőségét az áldozattá válás megelőzését, az otthon védelmét szolgáló intézkedések
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségének megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előadások szervezése. Biztonsági rendszerek kiépítésének segítése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Kistérségi Gondozási Központ családgondozó
Partnerek	Polgárőrség, Aszódi Rendőrőrs
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Előadások száma. Előadásokon részt vevők száma. Kiépített biztonsági berendezések száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elmaradt tájékoztató jellegű előadások növelik az idősek áldozattá válásának lehetőségét. Az előadások rendszeres szervezésével, a helyszín biztosításával.
Szükséges erőforrások	Humán, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Számítástechnikai képzések szervezése. Az idősebb korosztály nem rendelkezik megfelelő számítástechnikai ismerettel.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősebb korosztály a számítógépet és a kommunikációs eszközöket nem ismerik, nem tudják megfelelően használni. Ezáltal kevesebb információhoz jutnak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Számítástechnikai képzések, internet használat. Mindennapi életbe beépül az internet használata. Idősebb korosztály ismerje meg azokat a weboldalakakat, melyeken keresztül lehetőségük nyílik ügyintézésre, tájékozódásra, illetve kapcsolattartásra
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés – 2014. december 31. Képzések, programok szervezése – forrás esetén Igény bővítése, érdeklődés fenntartása – forrás esetén
Résztvevők és felelős	Művelődési ház intézményvezetője
Partnerek	szakember, pedagógus, településen élő fiatalok
Határidő(k) pontokba szedve	2016. december 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzésen részt vettek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Forráshiány.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

Intézkedés címe:	SZEM Szomszédok Egymásért Mozgalom
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok egyedül élő idős ember jóhiszeműségük miatt könnyen válnak bűncselekmények áldozataivá
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A program célja, hogy a településen előforduló bűncselekményeket megelőzze. További cél, hogy csökkentsék a helyi bűnözési lehetőségeket, közösséget teremtsenek, az emberek együttműködve képesek legyenek egymás és saját értékeiket védelmezni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A polgárőrséggel és a rendőrséggel együttműködve tájékozódni az érintett lakosok számáról. Tájékoztatni a lakosságot a SZEM jelentőségéről és lehetőségeiről. Figyelmeztető tevékenység: a berögződésekből adódó áldozattá válás elkerülése miatt.
Résztvevők és felelős	Polgármester, rendőrség, polgárőrség
Partnerek	Nyugdíjas klub
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	SZEM taglétszámának bővülése. Csökkenő bűnesetek száma. Folyamatos kapcsolattartás az idős személyekkel, intézményekkel, rendőrséggel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs megfelelően megszervezve és összehangolva a tevékenység.
Szükséges erőforrások	humán

Fogyatékosok esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	A hivatal nagy nyilvánosságot érintő rendezvényeit /pl. közmeghallgatás/ teljesen akadálymentes helyen rendezi meg, előzetes igény esetén jeltolmácsot biztosít
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékos személyek esélyegyenlőségének érvényesülése a nyilvános önkormányzati rendezvényeken.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igény esetén jeltolmács biztosítása a rendezvényen.
Résztvevők és felelős	Polgármester, jegyző
Partnerek	Mozgáskorlátozottak kartali csoportja
Határidő(k) pontokba szedve	Rendezvények időpontjai
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rendezvényen részt vett fogyatékos személyek száma, igénybe vett jeltolmácsok száma. Jeltolmács igénybevétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A fogyatékos résztvevők esélyegyenlősége nem valósul meg. Rendezvényre jelzés esetén a tolmács felkérése.
Szükséges erőforrások	pénzügyi

Intézkedés címe:	Közüntézmények akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Komplex akadálymentesítés nem megoldott a közüntézmények egy részében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hiányosságok megszüntetése, pályázatok figyelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közüntézmények felmérése, ütemterv készítése
Résztvevők és felelős	Közüntézmények vezetői, civil szervezetek
Partnerek	Közüntézmények vezetői, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2015. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített közüntézmények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, pályázatok figyelése.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi

Intézkedés címe:	Honlap akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem akadálymentesített a weblap
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Kartal weblapjának akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Honlap akadálymentesítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Forrás esetén azonnal – honlap akadálymentesítése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített honlap
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. Forráshiány.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Esélyegyenlőség – érzékenyítés a település nyári táborai alkalmával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A többségi társadalom érzéketlensége és információ hiánya a fogyatékosokkal élőkről. Ez tovább öröklődik a fiatal generációra és így a gyermek, fogyatékosok iránti elfogadó képessége sem megfelelő mértékű, vagy ismeretlen számukra
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen megszervezett nyári táborok ideje alatt bizonyos időt /egy foglalkozást, egy napot, délután/ a fogyatékosokkal élőkről célcsoportjának megismerésére fordítani.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- civil szervezetek vagy előadók meghívása és/vagy - közös játékok, kézműves foglalkozások szervezése és/vagy - beszélgetések fogyatékosokkal élőkről és/vagy - tematikus kisfilmek vetítése és/vagy - látogatások szervezése és/vagy - ajándékok készítése és/vagy - ismeretbővítés és/vagy - érzékenyítés
Résztvevők és felelős	Táborszervezők
Partnerek	Iskola, óvoda, egyház, civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat, művelődési ház
Határidő(k) pontokba szedve	Első megvalósult program: 2014. augusztus 31. Megvalósítás folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Meghívott vendégek száma. Megtartott foglalkozások. Levetített kisfilmek száma. Helyi újságban megjelent cikkek, beszámolók száma. Elkészített ajándékok száma. Meglátogatott fogyatékosok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Intézkedés címe:	Védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos továbbképzések biztosítása az önkormányzati intézmények szakembereinek.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Növekedjen azoknak a munkájuk során emberekkel foglalkozó önkormányzati szakembereknek a száma, akik olyan speciális képzéseken és továbbképzéseken vesznek részt, amely a védett tulajdonságú csoportokba tartozó emberek speciális és összetett szükségleteivel, problémáival kapcsolatos ismereteket adnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Emelkedjen a speciális képzésen és továbbképzésen résztvevő szakemberek száma a szociális területen
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzések, továbbképzések biztosítása a szakemberek számára
Résztvevők és felelős	Polgármester által megjelölt személy, intézmények vezetői
Partnerek	Intézmények vezetői, dolgozói, képzést szervező intézet
Határidő(k) pontokba szedve	Képzés időpontjai. Folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzett szakemberek száma. Folyamatosan képzett szakember gárda.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szükséges ismeretek elmaradása. Költségvetésből az intézmények számára forrás biztosítása a képzésre.
Szükséges erőforrások	pénzügyi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

[illegible]

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

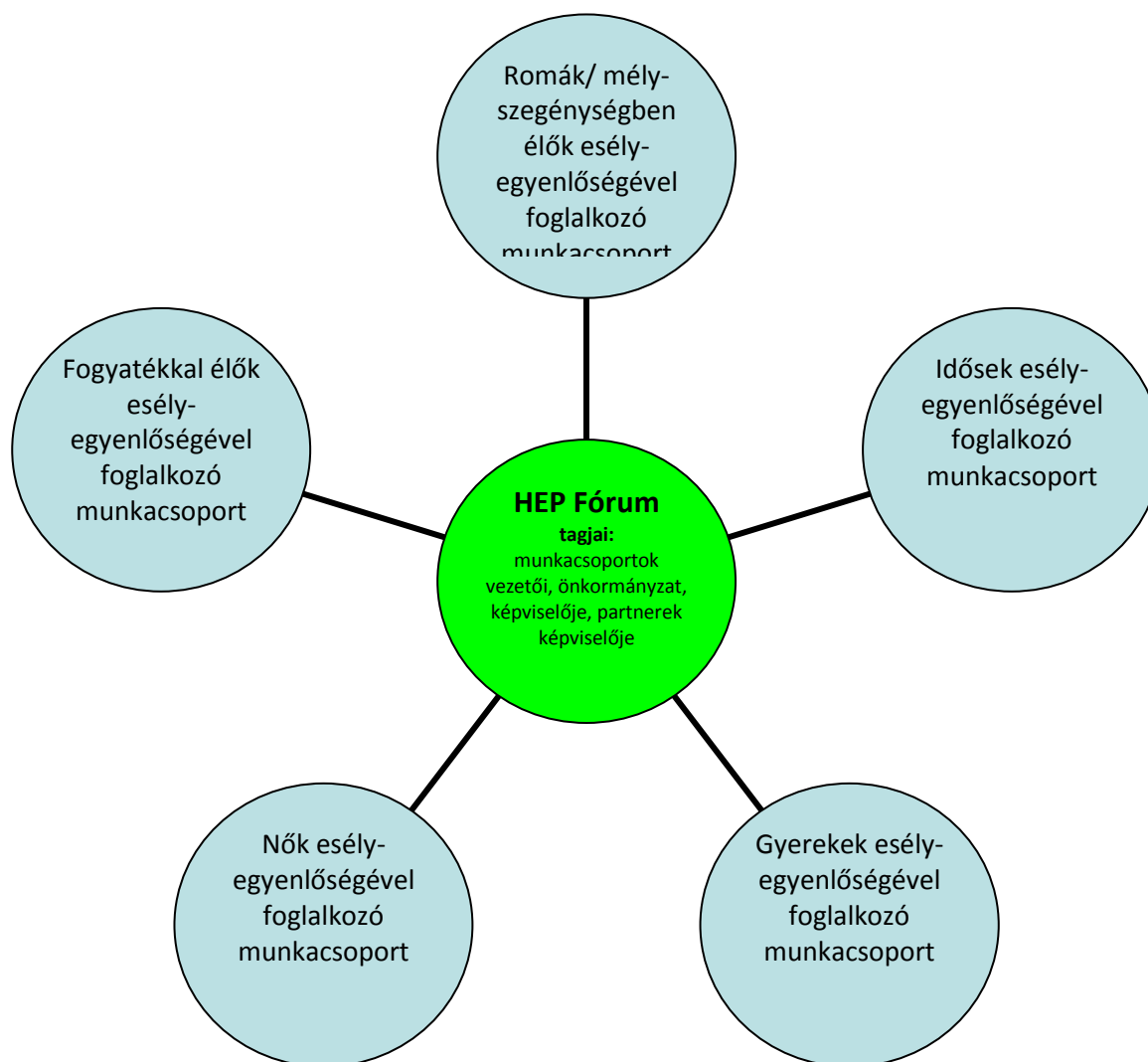
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum ülésének összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Volentér Tiborné köztisztviselő felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kartal Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kartal Nagyközség Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁴

NÉV ⁵	HEP részei ⁶										Aláírás ⁷
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

⁴ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

⁵ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁶ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁷ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.